

Schoolplan 2015-2019

Hildeggaertschool
Rotterdam

HILDEGAERT
SCHOOL

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	5
1.1 Voorwoord	5
1.2 Doelen en functie van het schoolplan	5
1.3 Procedures voor het opstellen en vaststellen van het schoolplan	5
1.4 Bijlagen	5
2 Schoolbeschrijving	7
2.1 Schoolgegevens	7
2.2 Kenmerken van het personeel	7
2.3 Kenmerken van de leerlingen	8
2.4 Kenmerken van de ouders en de omgeving	8
2.5 Sterkte-zwakteanalyse	9
2.6 Landelijke ontwikkelingen	11
2.7 Het Rotterdams Onderwijsbeleid	12
2.8 Verbeterpunten	13
3 Onderwijskundig beleid	14
3.1 De missie van de school	14
3.2 De visies van de school	15
3.3 Aspecten van opvoeden: Levensbeschouwelijke identiteit	16
3.4 Aspecten van opvoeden: Sociaal-emotionele ontwikkeling	17
3.5 Aspecten van opvoeden: Actief burgerschap en sociale cohesie	17
3.6 De kernvakken: Leerstofaanbod	18
3.7 Vakken, methodes en toetsinstrumenten	18
3.8 De kernvakken: Taalleesonderwijs	19
3.9 De kernvakken: Rekenen en wiskunde	20
3.10 De kernvakken: Wereldoriëntatie	20
3.11 ICT	21
3.12 De kernvakken: Kunstzinnige vorming	21
3.13 De kernvakken: Bewegingsonderwijs	22
3.14 De kernvakken: Wetenschap en Techniek	22
3.15 De kernvakken: Engelse taal	22
3.16 Het lesgeven: Gebruik leertijd	22
3.17 Het lesgeven: Pedagogisch handelen	23
3.18 Het lesgeven: Didactisch handelen	23
3.19 Het lesgeven: Actieve en zelfstandige houding van de leerlingen	24
3.20 Het lesgeven: Klassenmanagement	24
3.21 De zorg voor leerlingen: Zorg en begeleiding	25
3.22 De zorg voor leerlingen: Afstemming	28
3.23 Talentontwikkeling, de Nautilusgroep	28
3.24 De zorg voor leerlingen: Passend onderwijs	29
3.25 De opbrengsten: Opbrengstgericht werken	29
3.26 De opbrengsten: Opbrengsten	30
4 Personeelsbeleid	32
4.1 Integraal Personeelsbeleid	32
4.2 De organisatorische doelen van de school	32
4.3 De schoolleiding	33
4.4 Beroepshouding	33

4.5 Professionele cultuur	34
4.6 Beleid met betrekking tot stagiaires	34
4.7 Werving en selectie	34
4.8 Introductie en begeleiding	34
4.9 Taakbeleid	34
4.10 Collegiale consultatie	35
4.11 Klassenbezoek	35
4.12 Persoonlijke ontwikkelplannen	35
4.13 Het bekwaamheidsdossier	35
4.14 Gesprekkencyclus	36
4.15 Beoordelingsgesprekken	36
4.16 Deskundigheidsbevordering - Professionalisering	36
4.17 Teambuilding	36
4.18 Verzuimbeleid	36
5 Organisatie en beleid	37
5.1 Organisatiestructuur	37
5.2 Groeperingsvormen	37
5.3 Schoolklimaat	37
5.4 Sociale en fysieke veiligheid	37
5.5 ARBO-beleid	38
5.6 Interne communicatie	38
5.7 Externe contacten	39
5.8 Contacten met ouders	40
5.9 Overgang PO-VO	40
5.10 Voor-, tussen- en naschoolse opvang (buitenschoolse opvang)	41
6 Financieel beleid	42
6.1 Lumpsum financiering, ondersteuning en gesprekken	42
6.2 Interne geldstromen	42
6.3 Externe geldstromen	42
6.4 Sponsoring	42
6.5 Begrotingen	42
7 Zorg voor kwaliteit	44
7.1 Kwaliteitszorg algemeen	44
7.2 Meervoudige publieke verantwoording	44
7.3 Wet- en regelgeving	44
7.4 Strategisch beleid	45
7.5 Inspectiebezoeken	46
7.6 Vragenlijst Ouders	46
7.7 Het evaluatieplan 2015-2019	46
8 Verbeterpunten 2015-2019	49
9 Meerjarenplanning 2015-2016	52
10 Meerjarenplanning 2016-2017	53
11 Meerjarenplanning 2017-2018	54
12 Meerjarenplanning 2018-2019	55
13 Formulier "Instemming met schoolplan"	56
14 Formulier "Vaststelling van schoolplan"	57

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

Dit schoolplan 2015-2019 is afgestemd op het Strategisch Beleidsplan van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg-Schiebroek (vastgesteld in juni 2015), het Rotterdams Onderwijsbeleid en de beleidsterreinen die wij relevant vinden voor onze schoolontwikkeling. Deze beleidsterreinen vormen de focus voor onze kwaliteitszorg. Dit betekent, dat wij de beleidsterreinen beschrijven (to plan: wat beloven we?), uitvoeren (to do: werken aan de verbeterpunten), periodiek beoordelen (to check: doen we wat we beloven?) en borgen of verbeteren (to act). Deze stappen (of fasen) genaamd plan, do, check en act komen uit het kwaliteitsinstrument de Cyclus van Deming.

De onderscheiden beleidsterreinen in dit schoolplan komen (deels) overeen met de kwaliteitsaspecten die de Inspectie van het Onderwijs onderscheidt in haar toezichtkader. In het hoofdstuk Personeelsbeleid beschrijven we de competenties (in de geest van de wet Beroepen in het onderwijs) die wij hanteren voor de persoonlijke ontwikkeling van onze werknemers. Deze competenties vormen de rode draad in ons personeelsbeleid

1.2 Doelen en functie van het schoolplan

Ons schoolplan beschrijft, binnen de kaders van het Strategisch Beleidsplan van de SPCOHS in de eerste plaats onze kwaliteit: onze missie, onze visie en de daaraan gekoppelde doelen. Wij spreken in dit geval van ambities (fase to plan). Op basis van de huidige situatie hebben we diverse instrumenten ingezet om grip te krijgen op onze sterke en zwakke punten en daarmee op onze verbeterdoelen (fase to check) voor de komende vier jaar. Het schoolplan functioneert daardoor als een verantwoordingsdocument (wat beloven we?) naar de overheid, het bevoegd gezag en de ouders en als een planningsdocument (wat willen we wanneer verbeteren?) voor de planperiode 2015-2019.

Op basis van ons vierjarige Plan van Aanpak (zie hoofdstuk Jaarplannen 2015-2019) willen we jaarlijks een uitgewerkt jaarplan opstellen. In een School ActiePlan (SAP) zullen we steeds terugblikken of de gestelde (verbeter)doelen gerealiseerd zijn. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren en evalueren.

1.3 Procedures voor het opstellen en vaststellen van het schoolplan

Het schoolplan is na input van het team opgesteld door de staf van de school (bouwcoördinatoren, IB en directie) en ter goedkeuring voorgelegd aan de medezeggenschapsraad (MR). De MR heeft meegedacht over de missie en visie(s) van de school en zij heeft een bijdrage geleverd bij de nulmeting (via Quick Scan en Oudervragenlijsten). De komende vier jaar gaan we wederom planmatig hoofdstukken van ons schoolplan met elkaar bespreken. Daarnaast zullen we aan het einde van ieder schooljaar het jaarplan voor het komend jaar samen vaststellen. Ieder jaar kijken we in Kwaliteitsvergaderingen met het team ook terug: hebben we onze verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd?

Tenslotte dragen we zorg voor een cyclische evaluatie van de beleidsterreinen, zoals beschreven in dit schoolplan. Met behulp van de jaarlijkse Quick Scan stellen we per jaar vast wat er (niet) goed gaat en bepalen we onze verbeterdoelen, in relatie met ons schoolplan en de voorgenomen verbeterpunten (zie hoofdstuk Jaarplannen 2015-2019).

1.4 Bijlagen

Ons schoolplan is een rompplan. Daarom verwijzen we onder andere naar de volgende beleidsstukken en protocollen (bijlagen):

- De schoolgids
- Het schoolondersteuningsprofiel
- Het strategisch beleidsplan van de SPCOHS
- Het inspectierapport d.d. 12-01-2012
- De uitslagen van de Oudervragenlijst
- Datamuur Opbrengsten
- Het katern Kwaliteitszorg
- Het katern Zorg en begeleiding
- Het katern Burgerschap
- De notitie Identiteit
- De uitslagen van de Quick Scan (2014-2015)
- De toetskalender
- De lessentabel
- ...

Lijst van gebruikte afkortingen:

BHV'ers: Bedrijfshulpverleners, die een taak en rol hebben bij calamiteiten in de school
BSO: Buitenschoolse opvang, waaronder voor- en naschoolse opvang
Bouwcoördinator : Een groepsleerkracht die additionele taken heeft binnen de bouw
CAO: Collectieve Arbeidsovereenkomst
Cito: Ontwikkelt landelijk genormeerde toetsen
Cito I t/m V: Is de inschaling van prestaties, naar het landelijk gemiddelde en in groepen van 20%, waarbij I de 20% best scorende leerlingen zijn en V de 20% slechtst scorende leerlingen
CPS: een onderwijs ontwikkelingscentrum
Directe Instructiemodel: Geeft specifieke aanpak van de instructie weer
Groepsplan: Overzicht van leerlingen, met per niveau leerstof, organisatie en extra inzet beschreven
GIP: Groeps- en Individueel gericht Pedagogisch en didactisch handelen van de leerkracht
HGW: Handelingsgericht werken, legt het accent op de onderwijsbehoefte van het kind en betreft daarbij alle partijen: school, leerling, ouders(ervaringsdeskundigen) en externen
IB'er: Intern begeleider, verantwoordelijk voor de doorgaande lijn in leerlingenzorg
ICT: Informatie en Communicatietechnologie
LA-leraar: De eerste salarisschaal voor het grootste deel van de leerkrachten
LB-leraar: Een hogere salarisschaal, een groepsleerkracht die additionele en overkoepelende taken heeft binnen vakgebied kan in deze functieschaal worden benoemd
LVS: Leerlingvolgsysteem, met daarin alle relevante leerlinggegevens en dossier
MDO: Multidisciplinair overleg, waarbij school met externen uit de zorg en vanuit andere disciplines overleg heeft over leerlingen
MJP Meerjarenplanning voor financiële uitgaven
MT: Managementteam, de vier directeurs van de scholen van SPCOHS en de directeur-bestuurder
Nulgroep: Peuterspeelzaal en basisschool stemmen leerlijnen af om achterstanden bij peuters zo snel mogelijk weg te nemen
OAT: Onderwijsarrangeerteam, bestaat uit deskundigen vanuit diverse disciplines in het kader van Passend Onderwijs
OB/MB/BB: Onderbouw (groep 1 en 2)/Middenbouw (groep 3, 4 en 5)/Bovenbouw (groep 6, 7 en 8)
OGW: Opbrengstgericht werken, waarin het duiden van outputdata richtinggevend is
OLP: Onderwijsleerpakket, de materialen die nodig zijn om in een groep onderwijs te geven
OP: Onderwijzend Personeel
OOP: Onderwijsondersteunend Personeel
PO: Primair onderwijs
POP: Persoonlijk Ontwikkelings Profiel, waarin leerkrachten hun verbeterpunten beschrijven en de verbetertrajecten weergeven
PPO: Passend Primair Onderwijs
RT'er: Remedial Teacher, voor extra (voor-)instructie- en inoefentijd in kleine groepjes
ROB: Rotterdams Onderwijs beleid, van waaruit het plan Leren Loont is voortgekomen
SMW: Schoolmaatschappelijk werk
VO: Voortgezet onderwijs
VVE: Voor- en vroegschoolse educatie, ontwikkelingsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 6 jaar worden hiermee voorkomen of verminderd
RI: Risico-inventarisatie voor Arbo-gerelateerde aspecten op de school
SBAO: Speciaal Basisonderwijs
Zorg Vergadering: (wekelijks) van Dir en IB.

2 Schoolbeschrijving

2.1 Schoolgegevens

Gegevens van de stichting	
Naam stichting:	SPCOHS
Directeur-bestuurder:	Dhr. H.A. Diemer
Adres + nr.:	Hilleniussingel 23
Postcode + plaats:	3054 EX
Telefoonnummer:	010-1487420
E-mail adres:	info@spcohs.nl
Website adres:	www.spcohs.nl

Gegevens van de school	
Naam school:	Hildegaschool
Directeur:	Dhr. M.T. Hofstra
Adres + nr.:	Debussylaan 11
Postcode + plaats:	3055 TE
Telefoonnummer:	010-4180049
E-mail adres:	info@hildegaschool.nl
Website adres:	www.hildegaschool.nl

2.2 Kenmerken van het personeel

De directie van de school bestaat uit de directeur en de adjunct-directeur. De directie vormt samen met drie collega's die de taak bouwcoördinator op zich hebben genomen (onderbouw-middenbouw-bovenbouw) de Staf van de school. Het team (n=34) bestaat uit:

- 8 voltijd groepsleerkrachten
- 21 deeltijd groepsleerkrachten
- 1 vakleerkracht bewegingsonderwijs
- 2 intern begeleiders
- 1 leerkracht-ondersteuner
- 1 administratief medewerker
- 1 conciërge
- 1 klusjesman

Van de 34 medewerkers zijn er 28 vrouw en 6 man. De leeftijdsopbouw wordt gegeven in onderstaand schema (stand van zaken per 1-9-2015).

Per 1-9-2015	Staf	OP	OOP
Ouder dan 60 jaar			1
Tussen 50 en 60 jaar	2	1	1
Tussen 40 en 50 jaar	1	8	1
Tussen 30 en 40 jaar	2	8	1
Tussen 20 en 30 jaar		8	
Jonger dan 20 jaar			
Totaal	5	25	4

Onze school heeft een grote groep ervaren leraren; we benutten hen voor de begeleiding van de wat jongere leraren.

2.3 Kenmerken van de leerlingen

Onze school wordt bezocht door zo'n 425 leerlingen. De kenmerken van de leerlingpopulatie zijn van belang voor het formuleren van de doelen van de school en de individuele groepen en bepalen daarmee het pedagogisch-didactisch handelen, het aanbod, etc.

Op de Hildegaschool zitten twee leerlingen met een gewicht: 0,3 en geen leerlingen die zwaarder (1,2) tellen. Deze ouders zijn volgens de normen van de onderwijsinspectie laagopgeleid. Van de rest van de leerlingen zijn de ouders hoger opgeleid, waarbij het merendeel HBO- of WO-opleidingen heeft gevolgd.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de specifieke leerlingkenmerken per groep.

In algemene zin hebben wij, op grond van de kenmerken van de leerlingen, de volgende aandachtspunten:

- Onze focus ligt bij de vakken Lezen, Taal en Rekenen;
- Het gemiddelde niveau van de leerlingen ligt ruim boven het landelijk gemiddelde;
- We besteden extra aandacht aan Sociaal-emotionele Ontwikkeling;
- We betrekken de ouders bij de ontwikkeling van de kinderen.

Bijlagen

1. Overzicht kindkenmerken 14-15

2.4 Kenmerken van de ouders en de omgeving

De levensstandaard en het opleidingsniveau in de buurt zijn bovengemiddeld. Bovendien woont er een groot percentage tweeverdieners in de wijk. Dit betekent dat op de school kinderen zitten die, vergeleken met het gemiddelde Rotterdamse kind, over het algemeen een voorsprong hebben. Een klein deel van onze ouders is lid van een kerk.

De ouders zijn sterk betrokken bij de school. Dit blijkt uit informele contacten, maar ook uit de opkomst bij de door school georganiseerde activiteiten, zoals spreekavonden, afscheidsavonden en diverse festiviteiten.

Ouderbetrokkenheid is voor het uitvoeren van de onderwijsstaak van de school van essentieel belang. Het is met name daarom dat we ouders als directie, adjunct-directeur en leerkracht persoonlijk willen kennen. Hiermee leggen we de basis voor een educatief partnerschap, waarbij we de ouders kunnen inzetten bij de optimale ontwikkeling van de kinderen.

Het uiteindelijke, gemeenschappelijk doel van school en ouders is een samenwerking die bijdraagt tot een goede ontwikkeling van de kinderen. Hiervoor is in de relatie met de ouders een aantal winstgevende stappen te zetten. School wil van informeren van de ouders een beweging maken naar het meer betrekken van de ouders. Hierom voeren we met ingang van schooljaar 2015-2016 een nieuwe vorm van gesprekken, waarbij de informatieavond en de eerste gesprekken in het teken staan van afstemming tussen leerkracht en ouder. Daarbij worden door school en ouders wederzijdse verwachtingen uitgesproken en waar nodig afgestemd.

Bijlagen

1. Oudergesprekken

2.5 Sterkte-zwakteanalyse

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaar een aantal kansen (intern en extern) en bedreigingen (intern en extern) voor wat betreft de school, het personeel en de leerlingen. We willen daarmee nadrukkelijk rekening houden in ons beleid en onze beleidskeuzen.

We hebben de leerkrachten, directie en IB (Zorg) en de ouders hierover bevroegd.

STERKE KANTEN SCHOOL	ZWAKKE KANTEN SCHOOL
<u>Vanuit de ouders:</u>	
*Resultaatgerichtheid, de kwaliteit van het onderwijs en orde en structuur	*De verschillen in kwaliteiten tussen leerkrachten
* Persoonlijke aandacht en betrokkenheid van leerkrachten en directie	* De verkeerssituatie rond de school
* Gebouw en de faciliteiten	* Signaleren van en hulp aan zwakke leerlingen
<u>Vanuit de leerkrachten:</u>	
*Invulling klassikaal onderwijs met de 3 arrangementen	*Aantal parttimers
*Het pedagogisch klimaat	*Implementatie van vernieuwingen
*Professionaliteit en enthousiasme	*Gemeenschappelijke verantwoordelijkheid dragen voor de school(processen)
<u>Vanuit directie en IB:</u>	
*Gebruik lesarrangementen	*Individuele scholing (door o.a.intensieve implementatietrajecten) momenteel gering
*Inzet leerkrachten	*Uitvoering Zorgprotocol
*Kwaliteit leerkrachten	*Modellen van (leer-)gedrag in de groepen

KANSEN	BEDREIGINGEN
<u>Vanuit de ouders:</u>	
*Er zijn vanuit de betrokkenheid en inzet veel mogelijkheden tot groei	*Grote verschillen in de kwaliteiten van leerkrachten
* De groei in kwaliteit is zichtbaar	* Aandacht voor zwakke leerlingen
<u>Vanuit de leerkrachten:</u>	
*Meer mogelijkheden tot samenwerking collega's	*Overbelasting leerkrachten
*Gebruik maken van elkaars professionaliteit voor groei	*Groei aantal teamleden door bijv. meer parttimers maakt meer noodzaak tot samenwerking en overleg
*Groei in samenwerking met ouders	*Handhaven uitvoeren interne afspraken
<u>Vanuit de directie en IB:</u>	
*Cooperatief leren invoeren biedt (deel-) oplossingen voor een aantal zaken in de school	*Teruglopend leerlingenaantal in de wijk
*Ontwikkelen persoonlijke professionaliteit door nieuwe mogelijkheden CAO	*Verschil in kwaliteit van leerkrachten.
*Vergroting leerkrachtvaardigheden op vlak van analyseren, signaleren en diagnosticeren.	*Door toename parttimers en ondersteuners veel 'losse' mensen in de school, die aangestuurd moeten worden.

2.6 Landelijke ontwikkelingen

Bestuursakkoord PO 2014-2020

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en De PO-Raad, sectororganisatie en belangenbehartiger van schoolbesturen in het primair onderwijs stelden voor de periode tot 2020 een bestuursakkoord op.

De leerlingen in het primair onderwijs van nu, zijn de burgers die straks de samenleving vormgeven. Hoe de samenleving er over een aantal decennia uitziet, kan niemand voorspellen. Wel weten we dat de huidige trends zullen leiden tot een informatie- en netwerkmaatschappij waar we de jeugd op moeten voorbereiden. De school van 2020 bereidt leerlingen hierop voor:

- de school zorgt voor uitdagend en toekomstgericht onderwijs dat inspeelt op de talenten en leerbehoeften van alle individuele leerlingen.
- de school biedt onderwijs van hoge kwaliteit. Dit begint met de basisvaardigheden die alle leerlingen in alle tijden nodig hebben. Ook is er aandacht voor een brede persoonlijke en maatschappelijke vorming.
- in de school werken teams van leraren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiders die zich individueel en als collectief ontwikkelen in hun professionaliteit. Deze teams maken de school van 2020 mogelijk.
- de school stelt de leerling centraal en draagt bij aan doorgaande leer- en ontwikkellijnen.

De school van 2020 is wel een toekomstperspectief, maar geen uniform beeld. Zo'n diversiteit als de samenleving kent, zo divers zullen de scholen in het primair onderwijs zijn, ieder met een eigen identiteit of onderwijskundige inrichting. Alle betrokkenen bij het onderwijs – leraren, schoolleiders en schoolbesturen – zijn zich bewust van de hoge eisen die de samenleving aan hen stelt om kwalitatief goed en toekomstgericht onderwijs te bieden. De scholen zijn zich aan het ontwikkelen tot professionele organisaties, waarin teams van goed opgeleide leraren het onderwijs 'maken', goed geleid door bekwame schoolleiders. De schoolbesturen geven door 'goed bestuur' hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs vorm. Zij stellen heldere kaders, faciliteren de schoolteams en bieden ruimte aan de professionele dialoog in de school. Ook leggen scholen en hun besturen verantwoording af aan ouders, de naaste omgeving en de samenleving.

De weg naar de school van 2020

De school van 2020 kan alleen in een gezamenlijk proces gerealiseerd worden. Hierin werken teams in de scholen samen met hun besturen. Het realiseren van dit toekomstbeeld vraagt om een overheid die niet alleen stuurt via regels en formats, maar die vooral ook ruimte en ondersteuning biedt aan de scholen om dit toekomstbeeld waar te maken. Het vraagt van de PO-Raad om namens de sector een regierol te vervullen om de scholen te enthousiasmeren, te ondersteunen en om netwerken te organiseren waardoor scholen en hun besturen van elkaar kunnen leren.

De sector ziet het als mogelijk en noodzakelijk om een volgende stap te zetten in de verdere ontwikkeling van het onderwijs, waardoor alle leerlingen hun talenten optimaal benutten, alle leraren en schoolleiders continu werken aan hun professionele ontwikkeling en alle scholen een stijgende lijn laten zien.

De afgelopen jaren hebben de scholen in het primair onderwijs hard gewerkt aan verbetering van het onderwijs. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen. Ook zijn op veel plekken mooie initiatieven te zien die de weg wijzen naar de school van 2020. Het is zaak een volgende stap te zetten in onderwijsverbetering en om het onderwijs zodanig in te richten dat het leerlingen opleidt die zijn toegerust voor de samenleving van de 21e eeuw.

Het bestuursakkoord bouwt voort op de ingeslagen weg van kwaliteitsverbetering van de afgelopen jaren, die ondersteund is door het Bestuursakkoord PO van januari 2012. Met dit akkoord wordt tevens invulling gegeven aan de ambities die zijn geformuleerd in het Regeerakkoord en zijn beschreven in het Nationaal Onderwijsakkoord. Het akkoord sluit aan bij de Lerarenagenda van de minister en staatssecretaris van OCW.

De afspraken in dit akkoord worden ook ingegeven door de Strategische Beleidsagenda van de PORaad,

'Om de leerling'

In deze beleidsagenda beschrijft de sector welke vier thema's ertoe doen in de verdere ontwikkeling van de sector: innovatie en ICT, kennis en onderzoek, de verbinding met de omgeving van de school en goed bestuur. Deze vier thema's zijn in dit akkoord terug te vinden, als onderdeel van de vervolgstappen die noodzakelijk zijn op weg naar de school van 2020.

Gezien de voorgaande analyse bevat het akkoord de volgende vier actielijnen:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. Professionele scholen
4. Doorgaande ontwikkellijnen

Bij alle vier de actielijnen in dit akkoord is de onderwijssector zelf aan zet. Wie zich eigenaar weet van verandering, zal deze verandering met energie inzetten. Het eigenaarschap van de onderwijsontwikkeling ligt bij de teams op scholen, de schoolleiders en de besturen. De afspraken in dit akkoord zijn vooral gericht op het scheppen van kansen en mogelijkheden. Het akkoord is dan ook geen blauwdruk. Het biedt ruimte aan teams, schoolleiders en besturen om verbeteringen te realiseren passend bij hun opvattingen over 'goed onderwijs' en de weg daarheen.

Dit akkoord legt afspraken tot 2020 vast om het aanwezige verbeterpotentieel ten volle te benutten en duurzame kwaliteitsverbetering, gericht op het onderwijs van de toekomst, te realiseren. Hiervoor stelt het kabinet extra middelen beschikbaar. Dit akkoord legt vast welke doelstellingen en ambities met deze middelen worden gerealiseerd, hoe de voortgang wordt gemonitord en op welke wijze kan worden bijgestuurd als dit nodig is.

2.7 Het Rotterdams Onderwijsbeleid

Rotterdams onderwijsbeleid: Leren loont

De Hildegaschool gelooft net als de gemeente Rotterdam in de kracht van goed onderwijs. We willen ons dan ook volop inzetten om te zorgen dat leren loont op onze school. Leren in een prettige, veilige en inspirerende omgeving, zodat ieder kind tot ontwikkeling komt en zijn/haar talenten worden gestimuleerd.

Net als voorgaande jaren maken we met de gemeente resultaatafspraken. De resultaatafspraken die wij maken voor het schooljaar 2015-2018 zijn de volgende:

De beoogde resultaten van de Hildegaschool voor 2018 zijn:

- CITO eind: 541,9
- Technisch lezen groep 3: 47,1
- Rekenen groep 4: 190,0
- Begrijpend lezen groep 6: 38,8
- Rekenen groep 6: 98,1

Binnen onze school komen de onderwerpen uit 'Leren Loont' op de volgende manier aan bod:

De beste leraren voor Rotterdam

De Hildegaschool beschikt over goed gekwalificeerd personeel. Wij ambiëren een actief en goed personeelsbeleid en goed werkgeverschap. Er is sprake van goede begeleiding van startende leerkrachten. Daarnaast verstevigen we de basisvaardigheden, zijn er voor de leerkrachten mogelijkheden om hun specialistische kennis te vergroten en leren ze van elkaar. Op deze manier wordt er gewerkt aan een professionele leeromgeving.

In het schooljaar 2015-2016 starten we met de begeleiding van de stichting LeerKRACHT. Het doel hiervan is om een cultuur te creëren van 'elke dag samen een beetje beter'. Hierin werken leraren en schoolleiding intensief samen om het onderwijs op school naar eigen inzicht te verbeteren. Drie processen ('kerninterventies') staan hierin centraal: lesbezoek en feedback gesprek, gezamenlijke lesvoorbereiding, en gestructureerd, kort overleg in kleine teams bij werken aan vakmanschap.

Aansluiting onderwijs en jeugdhulp

De Hildegaschool verzorgt Passend Onderwijs. Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. De Wet op Passend Onderwijs gaat er vanuit dat zoveel mogelijk kinderen naar een gewone, reguliere school in de buurt kunnen gaan. Wanneer de zorg voor de kinderen de mogelijkheden van de school te boven gaan wordt extra ondersteuning gevraagd van PPO Rotterdam.

Alle basisscholen hebben een ondersteuningsprofiel opgesteld. In dit profiel beschrijft de school welke ondersteuning de school wel en niet kan bieden. In principe kunnen alle scholen de basisondersteuning bieden. (Zie hoofdstuk Passend Onderwijs)

De Hildegaschool neemt actief deel aan de activiteiten van het samenwerkingsverband PPO, Schiebroek en Overschie. De schoolcontactpersoon van het OAT Hillegersberg/Schiebroek heeft een plaats en taak binnen de school. Ook de schoolmaatschappelijk werker is wekelijks op de school aanwezig. Wanneer het noodzakelijk is kan deze

advies vragen aan het wijkteam.

Het schoolontwikkelbudget

Het schoolontwikkelbudget zullen we op de volgende manier de komende 4 jaar inzetten:

- Leertijdverlenging in de groepen 3 en 4: Het doel van de leertijdverlenging in de groepen 3 en 4 is het verhogen van de resultaten op het gebied van Taal, Lezen en Rekenen. De extra leertijd die de leerlingen krijgen wordt ook ingezet voor deze vakken. De tijd wordt direct aan deze vakken besteed. De extra taal- en rekenactiviteiten worden gegeven door de groepsleerkrachten.

- LeerKRACHT: De komende jaren gaan wij samenwerken met de stichting LeerKRACHT. De Stichting LeerKRACHT werkt met scholen om een cultuur van ‘elke dag samen een beetje beter’ te creëren. Hierin werken leraren en schoolleiding intensief samen om het onderwijs op school naar eigen inzicht te verbeteren. Drie processen (‘kerninterventies’) staan hierin centraal: lesbezoek en feedback gesprek, gezamenlijke lesvoorbereiding, en gestructureerd, kort overleg in kleine teams bij een bord om leerlingdoelen en schooldoelen te bepalen.

- Schoolmaatschappelijk werk (SMW): De schoolmaatschappelijk werker is wekelijks op de school aanwezig. De schoolmaatschappelijk werker heeft de volgende taken

- Het vergroten van de competentie van ouders en leerkrachten met betrekking tot de dagelijkse omgang met kinderen met een verstoorde ontwikkeling en daarmee samenhangend probleemgedrag.
- Het, indien nodig, verwijzen van ouders en hun kinderen naar additionele hulpverlenende instellingen.
- Werken aan preventie van problemen door voorlichting aan ouders en leerkrachten.

- Het SMW vormt in het kader van het multidisciplinaire team binnen het Multidisciplinair Overleg (MDO) een belangrijke advies- en informatiebron om complexe problemen binnen dit overleg te kunnen bespreken en aan te pakken. De SMW'er onderhoudt contact met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Per schooljaar worden er minimaal 6 MDO-bijeenkomsten gepland. Hierbij worden gemiddeld 4 leerlingen per MDO besproken.

- Conciërge: De conciërge heeft een duidelijk taak op het gebied van veiligheid. Hij/zij houdt toezicht bij het in- en uitgaan van de school, opent de deur en is vaak een eerste aanspreekpunt voor de mensen wanneer zij de school bezoeken. De conciërge behoort tot het Onderwijs Ondersteunend personeel (OOP). De conciërge voert eenvoudige werkzaamheden uit, die gericht zijn op huishoudelijke, onderhouds- en reparatiewerkzaamheden. De conciërge verricht de werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van de directie.

2.8 Verbeterpunten

Verbeterpunt	Prioriteit
Verdiepen ouderbetrokkenheid	laag

3 Onderwijskundig beleid

3.1 De missie van de school

Missie-kern

De Hildegaschool is een Protestants-Christelijke basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. De school heeft gekozen voor het leerstofjaarklassensysteem met veel aandacht voor het individuele kind, dat zich door de jaren heen positief heeft bewezen. Hierbij gaan we uit van een groepsgemiddelde (aangeboden in het basisarrangement), waarbinnen het overgrote deel van de kinderen functioneert. Het betekent in de praktijk, dat bij de meeste lessen de kinderen op hetzelfde moment met hetzelfde vak bezig zijn.

Binnen de meeste methoden die de Hildegaschool hanteert, wordt een onderverdeling in de leerstof gemaakt. Zo bieden zij minimumstof, basisstof en verrijkings-/verdiepingsstof aan. Voor veel leerlingen die het basisarrangement volgen, wordt standaard die methodische verrijking-/verdiepingsstof opgenomen in het lesprogramma. Aan leerlingen, die in ons verdiept arrangement zitten en meer uitgedaagd moeten worden, bieden we behalve een versnelde instructie en verwerking en compacten (het 'indikken' van de leerstof) ook nog extra uitdagende leerstof aan. Kinderen in het intensieve arrangement, die meer instructie en begeleiding nodig hebben, krijgen in eerste instantie binnen de groepsstructuur extra instructietijd, met naar behoefte herhaling, aanbod van alternatieve strategieën of extra begeleiding.

Slogan en kernwaarden

Onze slogan is: In klasse(n) apart

In klassen

De school ziet een meerwaarde van het (relatief) klassikale systeem. De ervaring leert dat het groepsgemiddelde een zuigende werking heeft op leerlingen die best nog moeite hebben met de basisstof. Zij worden als het ware in de slijpstream van de groep een stukje verder gebracht. Dit is een duidelijke toegevoegde waarde voor die specifieke groep kinderen. Het is juist deze constatering die ertoe heeft geleid dat we deze vorm als uitgangspunt voor ons onderwijs hebben gekozen.

Apart

Ondanks de eerder genoemde zuigende werking van het groepsgemiddelde, zijn er kinderen die te veel (of ten koste van te veel) op hun tenen moeten lopen om toch bij die groep te kunnen blijven. Op het moment dat een kind niet meer het tempo in de groep kan bijhouden, wordt het extra geholpen. In principe gebeurt dit in de klas en door de groepsleerkracht. Met een groepsplan, dat de belangrijkste ontwikkelgebieden omvat, heeft de leerkracht (samen met de IB-er) overzicht op de niveaus van de individuele leerlingen.

Ook dan kan blijken dat het kind nog meer extra hulp nodig heeft. Dat gebeurt in de klas, in een kleiner groepje of individueel. Op school is bovendien een aantal dagdelen Remedial Teaching (RT) tijd beschikbaar om extra met de kinderen te werken. Deze kinderen werken buiten de groep aan een apart en op het kind afgestemd programma, een zgn. handelingsplan.

Daarnaast is er op school de Nautilusgroep, waar kinderen leren die boven het verdiepte arrangement extra hulp en uitdaging nodig hebben. Het aanbod van de Nautilusgroep is gebaseerd op drie pijlers:

1. verrijking en verbreding van het leerstofaanbod (cognitieve uitdaging)
2. aanleren van meta-cognitieve vaardigheden (leren-leren)
3. aandacht voor sociaal emotionele vaardigheden.

Klasse

Met onze missieslogan geven we overigens ook een knipoog. We zijn trots op onze school, kinderen, ouders en ons team en wat we dagelijks met elkaar tot stand brengen. Wij vinden dat klasse!

Onze kernwaarden zijn:

- Op onze school heerst een professionele cultuur
- Op onze school hebben we oog voor het individuele kind
- Op onze school hebben we oog voor de ouders/verzorgers
- Op onze school hebben we oog voor rust, reinheid en regelmaat

Missiebeleid:

Beleid om de missie levend te houden:

- Missie, slogan en kernwaarden komen 1 x per jaar aan bod in een personeelsvergadering
- Missie en visie zijn opgenomen in de schoolgids

Streefbeelden
1. Op onze school wordt opbrengstgericht gewerkt
2. Op onze school wordt handelingsgericht gewerkt
3. Op onze school is er sprake van passend onderwijs
4. Op onze school kunnen we effectief omgaan met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben vanwege hun voorsprong in ontwikkeling
5. Op onze school kunnen we effectief omgaan met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben vanwege hun achterstand in ontwikkeling
6. Op onze school kunnen we effectief omgaan met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben vanwege hun gedrag

Bijlagen

1. Beleidsplan Meer- en hoogbegaafden

3.2 De visies van de school

Visie op lesgeven

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend weet.

Belangrijke pedagogische noties zijn:

- zelfstandigheid
- eigen verantwoordelijkheid
- kritische zin
- reflecterend vermogen
- samenwerking

Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- interactief lesgeven; de leerlingen betrekken bij het onderwijs
- onderwijs op maat geven: differentiëren
- een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen
- kinderen zelfstandig (samen) laten werken

Visie op leren

De school biedt (zoals al eerder verwoord) standaard de lessen aan op drie niveaus, in drie arrangementen;

1. Het basisarrangement, de inhoud, leertijd en instructie is afgestemd op de gemiddelde leerling in de groep
2. Het intensieve arrangement, de inhoud, leertijd en instructie is afgestemd op de leerling in de groep, die meer dan de gemiddelde leerling instructie leertijd en/of sturing behoeft.
3. Het verdiepte arrangement de inhoud, leertijd en instructie is afgestemd op de leerling in de groep, die minder dan de gemiddelde leerling instructie leertijd en/of sturing behoeft en intellectueel uitgedaagd moet blijven.

De leraren geven gedifferentieerde instructie en kinderen verwerken dit op eigen niveau. Kinderen die korte instructie nodig hebben, kunnen zelfstandig aan het werk. Voor de kinderen die meer instructie nodig hebben, wordt gebruik gemaakt van de verlengde instructie aan de instructietafel. Kinderen hebben vaak de mogelijkheid om in overleg op een andere werkplek en eventueel met andere kinderen de verwerking te maken.

Visie op identiteit

Onze school is een Christelijke basisschool. De Christelijke identiteit komt tot uiting in de normen en waarden die de school uitdraagt. Er wordt aandacht besteed aan het vieren van de Christelijke feestdagen, het in de groep vertellen en bespreken van Bijbelverhalen en het zingen van Christelijke liedjes.

Visie op zorg

De Hildegaschool hecht aan een goede ondersteuning bij de leerbehoeften van de kinderen. Dit kan betekenen dat de kinderen die wat meer uitleg en begeleiding inoefening nodig hebben, deze ook ontvangen. Echter, wij zien ook dat er kinderen zijn die juist een extra uitdaging en prikkel nodig hebben om tot leren te komen. Ook deze kinderen krijgen extra zorg en aandacht. Zij verwerken stof op een aangepast niveau en werken daarna aan een verdiepingsprogramma (Levelwerk). Daarnaast hebben wij kinderen voor wie deze uitdaging ook niet voldoende is en daarom wekelijks het programma van de Nautilusgroep volgen.

3.3 Aspecten van opvoeden: Levensbeschouwelijke identiteit

De Hildegaschool is een Protestants-Christelijke school. Zij is voortgekomen uit de naastgelegen Messiaskerk. De aandacht voor de Christelijke levensbeschouwelijke vorming is verweven in het onderwijs. We besteden structureel en expliciet aandacht aan geestelijke stromingen.

We zien een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. omgaan met de ander en de omgeving), ontwikkeling van sociale vaardigheden, actief burgerschap en sociale cohesie. We vinden het belangrijk dat leerlingen op een goede wijze met elkaar omgaan en dat ze respect hebben voor de mening en visie van anderen.

Het staat alle kinderen en ouders vrij om op de Hildegaschool te komen. Bij de aanname van kinderen wordt de Christelijke identiteit van de kinderen en ouders dus niet als voorwaarde gesteld. Het maakt niet uit of kinderen of hun ouders een religieuze achtergrond hebben en zo ja, welke. Wel dienen de ouders de grondslag van de school te respecteren en hun kinderen aan alle (religieuze) activiteiten op school te laten meedoen. Bovendien verwacht de school dat de ouders hun kind wel steunen in datgene wat de school op dit gebied aanbiedt.

Als grondslag voor onze levensbeschouwelijke identiteit gelden de Tien Geboden, die beschreven worden in het Oude Testament van de Bijbel. Onze christelijke identiteit uit zich impliciet in onze normen en waarden die hun oorsprong hebben in onze persoonlijk, individuele, christelijke overtuigingen. We leren daarbij leerlingen zich in te leven in andere levensovertuigingen en om deze te respecteren. Met ons Christelijk onderwijs willen we bewerkstelligen dat de kinderen mede daardoor later in hun leven bewust kunnen bepalen of het geloof hun een toegevoegde waarde biedt. Wij hopen hun in de tijd op school getoond te hebben wat die toegevoegde waarde zou kunnen zijn.

Daar waar gebeurtenissen in de wereld daar aanleiding en mogelijkheden toe geven, worden ook relaties met onze religieuze identiteit en beleving gelegd. Elk jaar zijn we een aantal keren in samenwerking met de dominee in de kerk voor vieringen, zoals met Kerst, tijdens Pasen en bij de jaarlijkse scholen-wijkdienst.

Onze ambities zijn:

1. Op school besteden we structureel aandacht aan Christelijke feesten
2. Wij hanteren een methode voor Bijbelse Opvoeding
3. Wij besteden gericht aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving).
4. Wij besteden gericht aandacht aan actief burgerschap en sociale cohesie
5. Wij besteden aandacht aan levensbeschouwing bij andere vakken
6. Wij besteden expliciet aandacht aan geestelijke stromingen
7. Wij laten leerlingen bewust kennismaken met de verschillen in de samenleving

Verbeterpunt	Prioriteit
Wij besteden gericht aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving).	hoog

3.4 Aspecten van opvoeden: Sociaal-emotionele ontwikkeling

Het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt tijdens de groeps- (of leerling-) bespreking besproken (leraar en IB'er). In deze gesprekken worden ook mogelijke aanpakken voor een groep of voor een individuele leerling besproken. Onze ambities zijn:

1. Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Onze school beschikt over een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling
3. Onze school beschikt over een leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling
4. We beschikken over normen: als meer dan 25% van de leerlingen uitvalt op een aspect (Cito-normgroep IV en V), dan volgt er actie (groepsplan)

Verbeterpunt	Prioriteit
Invoering groepsplan Gedrag	gemiddeld
De school laat zich informeren door de ouders over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind	laag
We betrekken de ouders bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind	gemiddeld

3.5 Aspecten van opvoeden: Actief burgerschap en sociale cohesie

De wijk waar onze kinderen wonen kent weinig variatie in sociale context. De meeste bewoners zijn hoger opgeleid en van de gezinnen werken meestal beide ouders. Dit geeft onze kinderen een bepaald beeld van de maatschappij, die niet overeenkomt met het Rotterdamse, of zelfs landelijke beeld.

Ten aanzien van Actief Burgerschap en Sociale cohesie hebben we allereerst de risico's van de omgeving in kaart gebracht. Op basis van de risico's hebben we vervolgens onze visie, onze doelen (ambities) en ons aanbod vastgesteld. Zie bijlage: katern Burgerschap.

Onze visie luidt: Leerlingen groeien op in redelijk veilige en eenduidige wijk. Deze maakt echter deel uit van een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Onze school vindt het van belang om haar leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden.

Wij voeden onze leerlingen op tot fatsoenlijke evenwichtige mensen die respectvol (vanuit duidelijke waarden en normen) omgaan met zichzelf, de medemens en de omgeving. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Allereerst is kennis van belang, maar daar blijft het wat ons betreft niet bij. Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen op een bewuste manier in het leven staan, waarbij ze niet alleen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omzien. In de school leren wij leerlingen daarom goed samen te leven en samen te werken met anderen. Wij willen leerlingen brede kennis over, en verantwoordelijkheidsbesef meegeven voor de samenleving. De kinderen leren over burgerschap en staatsinrichting en leren respect te hebben voor algemeen aanvaarde normen en waarden. De kinderen kennen de hoofdzaken binnen de geestelijke stromingen in ons multiculturele land.

Wij voeden onze leerlingen op tot personen die kennis hebben van, en respect hebben voor andere opvattingen en overtuigingen (religies), vanuit ons eigen Protestants-Christelijk perspectief, en de bijbehorende normen en waarden. Dit vanuit de wetenschap dat deze normen en waarden basaal gelijk zijn in de meeste religies.

We beschikken over een document Actief Burgerschap en Sociale Integratie. Onze pijlers zijn de basiswaarden, te weten:

- respect voor jezelf, de ander en je omgeving
- vrijheid van meningsuiting
- gelijkwaardigheid

- begrip voor anderen
- verdraagzaamheid
- autonomie
- afwijzen van onverdraagzaamheid
- afwijzen van discriminatie

Onze ambities (doelen) zijn:

1. Wij beschikken over een visie op burgerschap
2. Wij hebben concrete doelen voor burgerschap vastgelegd
3. Wij besteden aandacht aan 'iets voor anderen over hebben', bijv. goede doelen
4. Wij besteden aandacht aan andere culturen
5. Wij besteden aandacht aan democratisch handelen
6. Wij besteden aandacht aan aspecten die samenhangen met zorg voor het milieu

Verbeterpunt	Prioriteit
Vriendschapsschool herinvoeren	laag
Wij besteden aandacht aan democratisch handelen	laag

Bijlagen

1. Document Actief burgerschap en Sociale Cohesie

3.6 De kernvakken: Leerstofaanbod

Op onze school gebruiken we eigentijdse methodes die voldoen aan de kerndoelen en uitgaan van de referentieniveaus. De methodes worden bij de hoofdvakken integraal gebruikt door de leraren. Vanwege de onderwijsskundige beleid omschreven leerlingkenmerken wordt de methodisch aangeboden leerstof aangevuld met extra stof.

Voor de toetsing van de leerstof maken we gebruik van methode-onafhankelijke (Cito en CPS) en methodegebonden toetsen. Ten aanzien van het leerstofaanbod hebben we de volgende ambities vastgesteld:

1. Onze methodes voldoen aan de kerndoelen
2. Het leerstofaanbod vertoont een doorgaande lijn
3. Het leerstofaanbod komt tegemoet aan relevante verschillen
4. Het leerstofaanbod voorziet in de ondersteuning van de sociaal-emotionele ontwikkeling
5. De school besteedt aandacht aan actief (goed) burgerschap
6. Het leerstofaanbod voorziet in het gebruik leren maken van ICT
7. Het leerstofaanbod voorziet in aandacht voor intercultureel onderwijs
8. Het leerstofaanbod bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,85

Verbeterpunt	Prioriteit
De school beschikt over een meerjarenoverzicht m.b.t. de leerlingen met een eigen leerlijn (leerlingen met een specifieke behoefte).	hoog

3.7 Vakken, methodes en toetsinstrumenten

In de bijlage is beschreven welke methoden en lesmateriaal men op de Hildegaschool gebruikt. Daarnaast is de toetskalender opgenomen als bijlage.

Bijlagen

1. Toetskalender
2. Lijst methoden en lesmaterialen

3.8 De kernvakken: Taalleesonderwijs

Het onderwijs in Nederlandse taal is erop gericht dat de leerlingen vaardigheden ontwikkelen waarmee ze deze taal doelmatig kunnen gebruiken in situaties die zich in het dagelijks leven voordoen. We leren de kinderen taal om goed met anderen om te kunnen gaan en om effectief te kunnen communiceren. Om de wereld om je heen goed te kunnen begrijpen is het nodig om de taal adequaat te leren gebruiken. Ook bij veel andere vakken heb je taal nodig. Het is belangrijk dat kinderen snel goed kunnen lezen omdat ze daardoor de informatie bij de andere vakken sneller kunnen begrijpen en gebruiken. Domeinen zijn Woordenschat, Spreken en Luisteren, Taalverkenning en Schrijven

In de groepen 1 en 2 richten wij ons voornamelijk op de ontwikkeling van het mondeling taalgebruik en het kennismaken en omgaan met de geschreven taal. We werken in de groepen 1 en 2 met een jaarplanning, die is gebaseerd op de map Fonemisch Bewustzijn en we gebruiken daarnaast structureel de methode Schatkist. Naast het gebruik van allerlei ontwikkelingsmateriaal doen wij activiteiten, die dagelijks in de klas naar voren komen om de ontwikkeling te ondersteunen. Wij oefenen ook gericht door middel van het aanbieden van de op taal gerichte activiteiten zoals het aanleren van versjes, voorlezen en vertellen, kringgesprekken en lezen van prentenboeken. We werken met thema's en projecten waarbinnen de aandacht voor de taal centraal staat. Een lees- en luisterhoek is in iedere groep aanwezig. De kinderen krijgen de letters fonetisch aangeboden via een ABC-muur en er is een abonnement op de Gemeentelijke Bibliotheek.

In elke groep is een klassenbibliotheek, waaruit de leerlingen boeken kunnen lenen. Het enthousiasme van kinderen voor lezen en de leesbevordering blijft een speerpunt van de school.

Ook de leraren van de groepen 3 t/m 8 beschikken over goede (actuele) methodes voor Taal, Begrijpend Lezen en Technisch Lezen. Vanaf groep 4 wordt er gewerkt met de begrijpend leesmethode Nieuwsbegrip en in combinatie met het Cito Begrijpend Lezen Hulpboek. We starten vanaf groep 3 elke dag met een half uurtje lezen voor de leesmotivatie en inoefening, maar ook om de zwakke lezers extra instructie te kunnen geven,

De leerlingen van groep 4 en 5 krijgen één keer per week hulp bij het lezen door een leerling van groep 7 en 8 (tutorlezen). Zwakke lezers lezen met behulp van de Ralfimethode dagelijks extra in de klas met een leesmaatje.

Iedere week is er gelegenheid om in de klassenbibliotheek een leesboek te lenen. Voor zwakke lezers is er een speciale leeslijn-serie voor handen. Leerlingen van groep 3 kunnen van de leerkracht gericht boeken mee naar huis krijgen.

Wij volgen de ontwikkeling van de leerlingen m.b.v. het leerlingvolgsysteem in Esis, en we hebben per groep voor de Cito-toetsen normen vastgesteld, zowel in vaardigheidsscore als verdeling in Cito-groepen I t/m V.

Wij gebruiken de methodegebonden toetsen systematisch, die qua normering zijn aangepast aan de leerlingkenmerken.

We werken bij de vakgebieden Spelling, Technisch Lezen en Begrijpend Lezen met groepsplannen

Onze ambities zijn:

1. De leraren beschikken over goede (actuele) methodes voor Taal, Begrijpend Lezen en Technisch Lezen
2. De school beschikt over een Protocol Dyslexie
3. Wij beschikken over een moderne, eigentijdse methoden
4. In groep 1 en 2 wordt er les gegeven aan de hand van leerlijnen uit Fonemisch Bewustzijn en Schatkist
5. Wij volgen de ontwikkeling van de leerlingen m.b.v. de scores op landelijk genormeerde(Cito-)toetsen
6. Per groep hebben we per Cito-toets ambities vastgesteld
7. Wij gebruiken de methodegebonden toetsen systematisch
8. De leraren werken bij Spelling, Technisch en Begrijpend Lezen met groepsplannen (HGW)

Verbeterpunt	Prioriteit
Herijken inzet methode Begrijpend Lezen	hoog

3.9 De kernvakken: Rekenen en wiskunde

Rekenen en Wiskunde vinden we, net als Taal, een belangrijk vak. Het rooster borgt dat we expliciet aandacht besteden aan Rekenen en Wiskunde en aan het automatiseren van de diverse rekenvaardigheden.

We constateren dat Rekenen in toenemende mate taliger is geworden. Vanuit het Realistisch Rekenen worden veel rekenensommen in een talige context aangeboden. Daarom richt het automatiseren zich op kale sommen (om de basisvaardigheden goed in te slijpen). We gebruiken moderne methodes en Cito-toetsen om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen. We werken bij Rekenen met groepsplannen; de leraren bieden compacten van de leerstof aan middels het zgn. Routeboekje.

Het onderwijs in Rekenen en Wiskunde is erop gericht de leerlingen verbanden te leren leggen tussen het onderwijs in Rekenen en Wiskunde en hun dagelijkse leefwereld: basisvaardigheden verwerven, eenvoudige wiskundige taal begrijpen en toepassen in praktische situaties, eenvoudige verbanden, regels, patronen en structuren opsporen en onderzoeks- en redeneerstrategieën in eigen woorden beschrijven en gebruiken.

We werken in de groepen 1 en 2 met een jaarplanning die is gebaseerd op de map Gecijferd Bewustzijn en gebruiken daarnaast structureel de methode Schatkist en de voorloper van Wereld in Getallen. Groep 3 t/m 8 werken verder met Wereld in Getallen en werken bij Rekenen en Wiskunde met groepsplannen (HGW).

Wij volgen de ontwikkeling van de leerlingen m.b.v. het leerlingvolgsysteem in Esis, en hebben per groep voor de Cito-toetsen normen vastgesteld, zowel in vaardigheidsscore als verdeling in Cito-groepen I t/m V.

Wij gebruiken de methodegebonden toetsen systematisch, die qua normering zijn aangepast aan de leerlingkenmerken.

Onze ambities zijn:

1. Wij beschikken over een moderne, eigentijdse methode (groep 1 t/m 8)
2. In groep 1 en 2 wordt er les gegeven aan de hand van leerlijnen uit Gecijferd bewustzijn, Wereld in getallen en Schatkist
3. De methode vermeldt de aandacht die besteed wordt aan het automatiseren
4. Wij volgen de ontwikkeling van de leerlingen m.b.v. de scores op landelijk genormeerd (Cito-)toetsen
5. Per groep hebben we per Cito-toets ambities vastgesteld
6. Wij gebruiken de methodegebonden toetsen systematisch
7. De leraren beschikken over voldoende kennis en vaardigheden t.a.v. de moderne rekendidactiek (ze zijn op de hoogte van de nieuwste inzichten)
8. De leraren werken bij Rekenen en Wiskunde met groepsplannen (HGW)

3.10 De kernvakken: Wereldoriëntatie

Onderwijs is natuurlijk meer dan Taal en Rekenen. Wij willen onze leerlingen breed ontwikkelen. Wereldoriëntatie komt bij ons op school aan de orde bij de vakken Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuurkunde, Biologie, Gezond Gedrag en Verkeer. In dit leergebied oriënteren leerlingen zich op zichzelf, op hoe mensen met elkaar omgaan, hoe ze problemen oplossen en hoe ze zin en betekenis geven aan hun bestaan. Leerlingen oriënteren zich op de natuurlijke (leef)omgeving en op verschijnselen die zich daarin voordoen. Leerlingen oriënteren zich ook op de wereld, dichtbij en veraf, toen en nu en maken daarbij gebruik van cultureel erfgoed. Kinderen besteden binnen Mens en samenleving structureel aandacht aan redzaam gedrag in sociaal opzicht, als consument en verkeersdeelnemer. Zij leren zorg te dragen voor het milieu.

Binnen het domein Natuur en Techniek krijgen de kinderen kennis over veel voorkomende planten en dieren, hun bouw, vorm en functie. Zij leren naar natuurkundige verschijnselen onderzoek te doen, en oplossingen te verzinnen voor technische problemen. De kinderen leren over het weer en klimaat, en de seizoenen. Tot slot wordt hun geleerd relaties te leggen tussen vorm, werking en materiaalgebruik in hun eigen omgeving.

Binnen het domein Ruimte leren kinderen hun eigen woonomgeving in relatie tot andere landen te zien in een breed perspectief, zowel geografisch als levensbeschouwelijk. Zij leren omgaan met kaarten en atlanten en leren zo de aarde kennen met haar verscheidenheid in bijv. klimaten, bevolkingsconcentraties en landschappen.

In het domein Tijd komen het gebruik van eenvoudige historische bronnen, belangrijke historische personen en kenmerken van de belangrijkste tijdvakken aan bod. De school besteedt vanuit het Rotterdams perspectief extra aandacht aan de Tweede Wereldoorlog, de Holocaust en het Bombardement. De school is jaarlijks, met het leggen van een krans, vertegenwoordigd bij de 4 mei herdenking bij de Irenebrug.

Onze ambities zijn:

1. Wij beschikken over een moderne methode voor Aardrijkskunde
2. Wij beschikken over een moderne methode voor Geschiedenis
3. Wij beschikken over een moderne methode voor Natuurkunde en Biologie
4. Wij besteden gericht aandacht aan Gezond Gedrag
5. Wij besteden gericht aandacht aan Verkeersonderwijs

3.11 ICT

De computer is op de Hildegaschool in de eerste plaats een hulpmiddel bij de didactische vormgeving van het onderwijs. Bij de didactische vormgeving denken we dan aan aspecten als onderdeel van de lesinhoud, differentiatie, registratie en plaats in de klas. Ook vinden we dat de inzet van de computer een maatschappelijk doel heeft: het leren omgaan met de machine heeft een algemeen nut.

De computer wordt structureel ingezet in het lesplan: dit verhoogt het rendement van de lessen. Het gebruik van de computer is een regulier onderdeel van de lessen rekenen, taal, lezen en wereldoriëntatie. en wordt gebruikt voor remediërende en verrijkende doelen.

De computer in combinatie met het digitale bord wordt in de groepen 1 t/m 8 ingezet.

Er is behoefte aan structurele ondersteuning op het vlak van ICT, zowel op het vlak van vaardigheden als op het vlak van hardware en software.

Onze ambities zijn:

1. De leraren maken optimaal gebruik van het digitale bord
2. De leerlingen kunnen werken met gangbare, op school aanwezige softwarepakketten
3. De leerlingen werken met methodische software bij Taal, Rekenen, Lezen en Wereldoriëntatie
4. We beschikken over een Internetprotocol
5. De leraren beschikken over voldoende ICT-kennis en -vaardigheden
6. De school beschikt over technisch en inhoudelijk goed werkende hard- en software

Verbeterpunt	Prioriteit
Vernieuwen ICT-beleidsplan	gemiddeld
Inzet ICT-stimulerende opdrachten door de leerkrachten	laag
ICT leerlijn, met doelen per groep	laag
Scholing ICT leerkrachten	gemiddeld

3.12 De kernvakken: Kunstzinnige vorming

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich breed ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich oriënteren op kunstzinnige en culturele aspecten die een rol spelen in hun leefwereld. Dat zij kennis verwerven van de actuele kunstzinnige en culturele diversiteit en dat ze die leren begrijpen en waarderen. Daarnaast: wij vinden het van belang dat onze leerlingen zich leren openstellen voor kunstzinnige aspecten, dat zij kunnen genieten van schilderijen en beelden, van muziek, van taal en beweging en daarop kunnen reflecteren. Tenslotte bieden we kunstzinnige vorming aan omdat onze leerlingen zich op die manier kunnen uiten (gevoelens en ervaringen).

Naast de standaard ingeroosterde leeractiviteiten in de groepen kopen we bij de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR) activiteiten in en wordt er jaarlijks in de groep door een externe vakleerkracht Muziek een muziekproject uitgevoerd.

Onze ambities zijn:

1. Wij geven teken- en handvaardigheidslessen (kleur, vorm, ruimte, textuur, compositie)
2. Wij geven muzieklessen
3. Wij beschikken over een methode voor het vak Muziek

4. Wij besteden aandacht aan Dramatische Expressie

3.13 De kernvakken: Bewegingsonderwijs

Op onze school hechten we veel belang aan lichamelijke opvoeding, opvoeding is wat ons betreft een zaak van hoofd, hart en handen. Daarnaast vinden we het vak belangrijk vanuit het sociale aspect: leren bewegen doe je altijd samen.

Wij beschikken over een goed gefaciliteerd in pandig speel-leerlokaal voor de jongste leerlingen en een volledig geoutilleerde in pandige gymzaal voor de hogere groepen. Tijdens de lessen in het speellokaal, maar zeker ook daar buiten, houden we scherp in de gaten of de lichamelijke ontwikkelingen van onze leerlingen naar behoren verlopen. Daar hebben we op gezette tijden hulp bij van ergo-therapeuten die onze kleuters screenen. Als vervolg daarop worden dan groepsgebonden of individuele trajecten ter verbetering van achterstanden ingezet.

Wij beschikken over een vakdocent Lichamelijke Opvoeding, die de helft van de lessen verzorgt. Niet alle leraren zijn bevoegd om bewegingsonderwijs te verzorgen. Er wordt, door beschikbaar stellen van het nascholingsbudget, naar gestreefd alle leerkrachten bevoegd te maken.

Wij beschikken over een uitgewerkt curriculum Lichamelijke Opvoeding, naar de Methode Basislessen Bewegingsonderwijs. Deze leerlijn biedt een breed bewegingsaanbod. In de afstemming tussen de Vakdocent en de groepsleerkrachten vormen de leerlijnen en de mogelijkheden van de leerkrachten het uitgangspunt.

Het leerlingvolgsysteem Bewegen en Spelen wordt gebruikt om de bewegings- en spelontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen. Op deze manier is het mogelijk om leerlingen kansen te bieden om zich op het gebied van spelen en bewegen in het bewegingsonderwijs met plezier te ontwikkelen.

Onze ambities zijn:

1. Wij beschikken over een goed gefaciliteerd speel-leerlokaal voor de jongste leerlingen
2. Wij besteden voldoende tijd aan Lichamelijke Opvoeding
3. Wij beschikken over een vakdocent Lichamelijke Opvoeding
4. Wij beschikken over een uitgewerkt curriculum Lichamelijke Opvoeding
5. Wij gebruiken de Basislessen Bewegingsonderwijs

Verbeterpunt	Prioriteit
Invoering LVS Bewegingsonderwijs	gemiddeld
Scholing groepsleerkrachten bevoegdheid LO	laag

3.14 De kernvakken: Wetenschap en Techniek

Onze maatschappij heeft een sterke behoefte aan geschoolde mensen op het terrein van wetenschap en techniek. Wij willen daaraan een bijdrage leveren door gericht aandacht te besteden aan dit vakgebied. Bij de activiteiten wetenschap en techniek leren onze leerlingen al samenwerkend aspecten die samenhangen met wetenschap en techniek te onderzoeken, te ontdekken en te ontwerpen. Onze ambities zijn:

1. Wij beschikken over een doorgaande lijn voor Wetenschap en Techniek
2. Wij hanteren een methode voor Wetenschap en Techniek

3.15 De kernvakken: Engelse taal

Beheersing van de Engelse taal vinden we van belang omdat kennis van deze taal steeds belangrijker wordt door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en het veelvuldige gebruik van nieuwe media.

In groep 7 en 8 besteden we structureel aandacht aan de Engelse taal. Het onderwijs in de Engelse taal is gericht op het ontwikkelen van basale vaardigheden waarmee de leerlingen deze taal op een eenvoudig niveau kunnen gebruiken als communicatiemiddel. Ze leggen de basis voor het spreken en lezen van de Engelse taal, uitgaande van alledaagse situaties. De gebruikte methode (Stepping Up) werkt gestructureerd aan uitbreiding van de Engelse woordenschat en de grammatica op een wijze die past bij de wijze van leerstofaanbod op de Hildegaschool. De nadruk ligt op het mondelinge taalgebruik. Daarnaast worden ook Engelse leesboeken aangeboden.

Onze ambities zijn:

1. In groep 7 en 8 besteden we structureel aandacht aan de Engelse taal (Stepping UP)

3.16 Het lesgeven: Gebruik leertijd

Op onze school willen we de leertijd effectief besteden omdat we beseffen dat leertijd een belangrijke factor is voor het leren van onze leerlingen. We proberen daarom verlies van leertijd te voorkomen. Ook willen we leerlingen voldoende leertijd geven (door te plannen) om zich het leerstofaanbod eigen te maken. We werken vanuit een lessentabel, een weekoverzicht en een dag voorbereiding. In principe trachten we alle leerlingen in acht jaar de einddoelen basisonderwijs te laten halen. Onze ambities zijn:

1. De leraren voorkomen uitval van geplande activiteiten door de tijden goed te bewaken
2. De leraren werken op de klok en houden zich aan de lestijden
3. De leraren maken helder wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn met hun werk
4. De leraren zorgen ervoor dat leerlingen niet lang hoeven te wachten
5. De leraren zorgen er voor dat leerlingen leren omgaan met uitgestelde aandacht
6. De leraren beschikken over een expliciet week- en dagrooster
7. De leraren werken volgens vaste procedures en routines
8. De leraren zorgen voor een vlotte lesovergang

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,60

Verbeterpunt	Prioriteit
De leraren voorkomen uitval van geplande activiteiten door de tijden goed te bewaken	laag
De leraren maken helder wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn met hun werk	laag

3.17 Het lesgeven: Pedagogisch handelen

Onze leraren zijn van cruciaal belang. Zij hebben (onder meer) een vormende (opvoedende) taak: hun leerlingen op te voeden tot goede burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en ver weg) kunnen omgaan. Leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen.

Kernwoorden zijn: relatie, competentie en autonomie. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar, een begeleider die ervoor zorgt dat de leerlingen het werk zelfstandig (samen met anderen) kunnen doen. Daarbij hanteren we duidelijke regels en ambities:

1. De leraren zorgen voor een ordelijke klas
2. De leraren zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving
3. De leraren gaan positief en belangstellend met de leerlingen om en kennen de leerlingen
4. De leraren zorgen voor interactie met en tussen de leerlingen
5. De leraren bieden de leerlingen structuur
6. De leraren zorgen voor veiligheid
7. De leraren hanteren de afgesproken regels en afspraken
8. De leraren laten de leerlingen zelfstandig (samen) werken

Verbeterpunt	Prioriteit
De leraren zorgen voor een veilig ontspannen sfeer	gemiddeld
De leraren stimuleren aandacht voor elkaar	gemiddeld
De leraren zorgen voor een uitdagende leeromgeving	hoog

3.18 Het lesgeven: Didactisch handelen

Op onze school geven de leraren op een effectieve wijze gestalte aan gedifferentieerd onderwijs (werken met groepsplannen). We differentiëren bij de instructie (directe instructie) en de verwerking (zowel naar inhoud als naar tempo). Omdat we veel waarde hechten aan de zelfstandigheid van de leerlingen laten we leerlingen waar mogelijk samenwerken.

Onze ambities zijn:

1. De lessen zijn goed opgebouwd
2. De instructie wordt gedifferentieerd aangeboden op drie niveaus
3. De leraren geven directe instructie
4. De leraren zorgen dat er meerdere oplossingsstrategieën aan bod komen
5. De leerlingen werken zelfstandig samen
6. De leraren geven ondersteuning en hulp (vaste rondes)
7. De leraren laten leerlingen hun werk zo veel mogelijk zelf corrigeren
8. De leraren zorgen voor stofdifferentiatie
9. De leraren zorgen voor tempodifferentiatie
10. De leraren gaan regelmatig na of de uitleg begrepen is
11. De leraren geven de leerlingen feedback op hun inbreng
12. De leraren betrekken de leerlingen actief bij de les

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,30

Verbeterpunt	Prioriteit
De leraren geven de leerlingen feedback op hun inbreng	hoog
De leraren betrekken de leerlingen actief bij de les	hoog
De leraren gaan regelmatig na of de uitleg begrepen is	hoog

3.19 Het lesgeven: Actieve en zelfstandige houding van de leerlingen

Op onze school hechten we veel waarde aan de zelfstandigheid van de leerlingen. Kernwoorden daarbij zijn: zelf (samen) ontdekken, zelf (samen) kiezen, zelf (samen) doen. Naast zelfstandigheid vinden we het belangrijk om de eigen verantwoordelijkheid van onze leerlingen te ontwikkelen. Het is vanzelfsprekend dat 'autonomie' en 'eigen verantwoordelijkheid' niet betekent dat de leraren de leerlingen te snel en te gemakkelijk loslaten. Leraren begeleiden de leerprocessen en doen dat "op maat": leerlingen die (wat) meer sturing nodig hebben, krijgen die ook.

Onze ambities zijn:

1. De leraren betrekken de leerlingen actief bij de lessen
2. De leerlingen werken met dag(deel)taken en weektaken
3. De leerlingen bepalen in overleg met de leraar wat zij wanneer doen (en hoe, en met wie)
4. De taken bevatten keuze-opdrachten
5. De leraren laten de leerlingen, waar mogelijk, samenwerken en elkaar ondersteunen
6. De leraren leren de leerlingen doelmatig te plannen

Verbeterpunt	Prioriteit
De leraren betrekken de leerlingen actief bij de lessen, door een leeromgeving te creëren die uitnodigt tot actief leren en geïnteresseerd luisteren.	hoog
De leraren geven keuze- en groepsopdrachten om de actieve rol van de leerlingen te vergroten	hoog

3.20 Het lesgeven: Klassenmanagement

Met klassenmanagement bedoelen we: sturen, plannen, regelen en organiseren. Wij vinden dat onze leraren pas succesvol kunnen zijn als ze hun instructie en de leeractiviteiten van de leerlingen goed kunnen organiseren. Onze ambities zijn:

1. De leraren zorgen voor een effectieve inrichting van hun lokaal
2. De leraren hanteren heldere regels en routines

3. De leraren voorkomen probleemgedrag
4. De leraren zorgen ervoor dat de lesactiviteiten goed georganiseerd zijn

3.21 De zorg voor leerlingen: Zorg en begeleiding

We streven ernaar dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooien. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is. Het is onmogelijk om als school kwaliteit te leveren als de school niet in staat blijkt elk kind de juiste zorg te geven. Omdat de juiste aanpak bij elk kind verschillend kan zijn, is ook de zorg bij leerlingen verschillend. Om ons er van te vergewissen dat de kinderen de juiste zorg en begeleiding krijgen, hanteren we het zorgprotocol.

De Hildegaertschool is een klassikale school. Wij vinden het belangrijk om vanuit die vaste klassikale structuur binnen onze school en klassen ons onderwijs te verzorgen. Hiermee creëren we rust en structuur binnen de school, die de kinderen de ruimte biedt om zichzelf onder begeleiding en met sturing van de leerkrachten te ontwikkelen.

In klasse(n) apart

Meestal verloopt een dergelijk proces vanzelf. De meeste kinderen voelen zich in ons systeem zo op hun gemak, dat ze zichzelf binnen de structuur en zonder extra hulp goed kunnen ontwikkelen. Een enkel kind heeft extra zorg en begeleiding nodig. Het spreekt voor zich dat, voor elk kind dat deze extra zorg en begeleiding behoeft, de accenten anders liggen. En daarmee verschilt dus ook de aanpak.

Bij sommige kinderen is er een (dreigende) achterstand waar te nemen in hun ontwikkeling. Dit kan gaan over sociaal-emotionele problemen, motorische beperkingen of beperkte intelligentie. Uiteraard kan er ook sprake zijn van een voorsprong in ontwikkeling, die aandacht behoeft. Ieder kind verdient een passende aanpak en benadering. Binnen ons systeem van Handelingsgericht Werken (HGW) willen wij tegemoet komen aan deze verscheidenheid aan kinderen en hun mogelijkheden, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De leraar is als eerste verantwoordelijk voor die aanpak. Deze signaleert de problemen vaak immers als eerste. De groepsleerkracht overlegt met de Intern Begeleider (IB'er) over de beste aanpak van de problemen. De IB'er is degene die overzicht over de totale ontwikkeling van de kinderen houdt. Dat is zo gedurende het zorgtraject, maar zeker ook gedurende de gehele schoolloopbaan van de leerlingen. De IB'er coördineert dus de extra hulp in de vorm van meer hulp in de klas, de inzet van andere leermiddelen of de inschakeling van de één van de Remedial Teachers (RT'ers). Dit zijn leerkrachten die in kleinere groepen of zelfs individueel met kinderen werken.

Extra zorg

Een kind met leer- of gedragsstoornissen kan op school bovendien hulp krijgen van externe experts. De IB'er coördineert de afspraken met leraren, ouders en eventueel de begeleider Leerlingenzorg vanuit PPO. De groepsleerkracht maakt in overleg met de intern begeleider de individuele handelingsplannen voor een periode van zes weken, een half jaar of zelfs een heel jaar.

Gezien onze zorgcapaciteit neemt de school met grote zorgvuldigheid en pas na inschatting van de mogelijkheden van de school om de optimale zorg te kunnen bieden horizontale instromers aan. Het streven is om bij de huidige groepsgrootten per leerjaar maximaal 1 leerling met een specifiek en individueel zorgarrangement aan te nemen. Soms is het echter niet te voorkomen dat er meer van dergelijke leerlingen per jaargroep zijn. De extra tijdsinvestering voor deze leerlingen moet idealiter geen negatieve invloed hebben op de zorg en begeleiding voor de andere leerlingen binnen de groep. Het kind moet zich in elk geval thuis voelen in de groep en het moet zich in een veilig pedagogisch klimaat kunnen ontwikkelen. Jaarlijks wordt de situatie opnieuw bekeken, zowel voor het kind, als voor de betreffende de groep en leerkracht. Er moet bij het kind duidelijk sprake zijn van leerrendement.

We willen als school bij kinderen eruit halen wat er in zit. Dan vragen kinderen die juist meer uitgedaagd moeten worden een bepaalde aanpak. Hoogvliegers moet je immers ook oplaten. Binnen onze dagelijkse lespraktijk en met de huidige methodes is daar ruimte voor. Wanneer kinderen meerbegaafd blijken te zijn (en soms als zodanig door externe derden zijn gediagnosticeerd, de school is hiervoor niet bevoegd), zijn er extra mogelijkheden. De leerling doet dan in het verdiepte arrangement mee met de groep en volgt alleen die instructie of uitleg die van belang is voor de verwerking van de eigen leerstof. Het kind werkt dan met een Routeboekje, waarin de taak binnen de minimale basisstof van Taal en Rekenen specifiek beschreven staat. De leerling heeft daarnaast werk afgestemd op zijn/haar niveau, dat speciaal is ontwikkeld voor deze groep van leerlingen. Daarnaast kan een kind na een uitgebreide intakeprocedure extra begeleiding krijgen in de Nautilusgroep.

Onze zorgcapaciteit

1. Het is de nadrukkelijke wens van de school om zo veel mogelijk leerlingen op school te houden, ongeacht hun

leer- of gedragsproblemen. Dit is tevens het uitgangspunt van Passend Onderwijs. De zorgcapaciteit, het zorgprofiel van de school, is echter helaas begrensd. Naast de normale werkzaamheden in de groep kan de groepsleerkracht zijn/haar extra aandacht in de groep slechts aan een beperkt aantal leerlingen tegelijk geven. In het kader van Passend Onderwijs vertaalt de school de gevolgen hiervan naar de dagelijkse praktijk. Centraal bij de aanpak staat de leraar en diens professionalisering en ondersteuning bij het werk in de groep. De inzet gebeurt nu met name vanuit het perspectief van wat kinderen *wel* kunnen. Handelingsgerichte diagnostiek vormt het uitgangspunt. Hiermee is de aanpak in lijn met Handelingsgericht Werken.

Vaak kan er ook door de ouders bij frequente begeleiding met een minimum aan inspanning een maximum aan resultaat behaald worden bij de kinderen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het oefenen van de tafels en dicteewoordjes. Soms is de extra aandacht van thuis al effectief genoeg. Een aantal (zorg)leerlingen heeft problemen, die binnen het groepsplan niet in de groep zelf opgelost kunnen worden. Daarvoor is specifiekere aandacht nodig. Deze biedt de RT'er, die hetzij individueel, hetzij in een klein groepje.

De aard van de problemen bepaalt derhalve hoe een leerling op de Hildegaschool extra zorg en begeleiding krijgt. De totale hoeveelheid zorg, die de school in tijd kan bieden, is daarbij ook van belang. Deze is o.a. afhankelijk van de door de overheid toegewezen formatie, het aantal arbeidsplaatsen. Dit is weer gebaseerd op het aantal leerlingen en de opleidingsgraad van de ouders.

Het protocol voor zorgleerlingen

Binnen het 'Protocol zorgleerlingen' (zie bijlage) heeft de Hildegaschool beschreven wat de ouders kunnen verwachten aan informatie over het traject, waar de zorgleerling in terecht komt. In het schoolplan zijn de grote lijnen beschreven.

Preventief

We gaan uit van het Lesmodel (Zie bijlage Lesmodel). De instructie in de groepen wordt in verschillende vormen gegeven.

Wij gaan structureel uit van de 3 niveaus. Sommige leerlingen hebben voldoende aan een half woord, deze mogen al snel tijdens de instructie aan het werk. Het grootste deel van de groep volgt de instructie in zijn geheel. Het laatste deel van de groep krijgt een verlengde instructie aan de instructietafel.

In enkele gevallen nemen kinderen thuis al stukken leerstof door, die op school behandeld zullen gaan worden. Op deze manier krijgen zij ook preventieve instructie. Los hiervan staat dan nog de instructie in aangepaste vorm, zoals bij lees- en spellingzwakke kinderen, die een tekst op een groter formaat kunnen krijgen. Ouders worden hierover tijdens de 10-minutengesprekken en informatieavonden geïnformeerd.

Het signaleren

Vanuit de observaties, methode en niet-methodegebonden toetsen krijgen de leraren en de IB'er hun informatie over de cognitieve, motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Soms verloopt die ontwikkeling niet naar wens. De ouders worden mondeling geïnformeerd over de aanpak van de problemen. Uiteraard hebben ook ouders een signalerende functie. Juist dan is het belangrijk met hen te communiceren over de aard en de oplossing van de problemen. In het leerlingvolgsysteem van Esis worden alle signalen in de leerlingdossiers bijgehouden.

Het analyseren

Bij het analyseren van het probleem is een aantal stappen waar te nemen:

1. Wat is de aard van het probleem?
2. Wat kan de school doen aan de oplossing ervan?
3. Wat kunnen de ouders doen aan de oplossing ervan?
4. Wie zouden er nog meer een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing?
5. Welke zorgcapaciteit hebben we momenteel?

Na beantwoording van deze vragen kan de IB'er (evt. in samenspraak met de directie) een besluit nemen over de uiteindelijke aanpak van het probleem. Het probleem kan, afhankelijk van de aard, opgelost worden in de groep zelf, in een groepje buiten de klas of zelfs individueel. Ook kan binnen het tutorleren, maar bijvoorbeeld ook thuis, een deel van het probleem aangepakt worden. Het is belangrijk, dat de ouders de afwegingen kennen, die de school heeft gemaakt om hierin tot een bepaald besluit te komen.

Ook kunnen externe deskundigen worden ingeschakeld. Binnen Passend Onderwijs, kunnen deze deskundigen observaties uitvoeren, hulp bieden of anderszins ondersteunen. Wanneer externen met de zorgleerlingen aan het werk gaan, wordt de ouders eerst om toestemming gevraagd. De ouders worden mondeling van de uitkomst op de hoogte

gebracht.

Plan opstellen

In veel gevallen krijgt de aanpak van een probleem een plek in het groepsplan. Als de problemen iets dieper gaan dan in het groepsplan is op te nemen, maakt de school een individueel handelingsplan. In dit handelingsplan staat beschreven wat er concreet met de zorgleerling gedaan gaat worden, op welke manier, door wie en hoe lang. Voor het bespreken van dit handelingsplan worden de ouders uitgenodigd.

Plan uitvoeren

Als er binnen het individuele handelingsplan met de zorgleerling gewerkt wordt, kan waar nodig met de ouders gecommuniceerd worden over de vorderingen. Dit gebeurt op afspraak.

Evaluatie

Na afloop van het individuele handelingsplan wordt de hulp geëvalueerd. Het kan zijn, dat er een vervolgplan wordt geschreven, maar idealiter is het probleem opgelost.

We streven er aldus naar dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is. In de eerste plaats moeten de leraren daarom de leerlingen goed kennen: wat is hun niveau?, wat zijn de kenmerken van de leerlingenpopulatie? Daarna moeten de leerlingen goed gevolgd worden: hoe verloopt het ontwikkelingsproces? Daar waar nodig volgt zorg en begeleiding. Deze zorg kan gericht zijn op leerlingen die wat minder kunnen, maar ook op leerlingen die wat meer kunnen. Om het ontwikkelingsproces te volgen, hanteren we het CITO-LVS. Leerlingen met een IV- of V-score, leerlingen die sterk terugvallen en leerlingen met een I-plus-score komen in aanmerking voor extra zorg. De centrale figuur bij zorg en begeleiding is de leraar. De Intern Begeleider heeft een coördinerende taak.

Onze ambities zijn:

1. De leraren kennen de leerlingen
2. De leraren signaleren vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben
3. Ouders worden betrokken bij de (extra) zorg voor hun kind
4. Externe partners worden, indien noodzakelijk, betrokken bij de zorg voor leerlingen
5. De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen
6. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard en de zorg voor zorgleerlingen
7. De school voert de zorg planmatig uit
8. De school gaat zorgvuldig de effecten van de zorg na
9. De intern begeleider coördineert de zorg en begeleiding

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,36

Verbeterpunt	Prioriteit
De school heeft de procedure voor de bespreking van de resultaten op de vragenlijsten m.b.t. de sociale competenties vastgelegd in een procedure (workflow).	gemiddeld
De school heeft vastgelegd wat er bij de analyse aan bod komt (eindtoets, tussentoetsen en sociale competenties).	hoog
De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast (sba0); de school stelt voor leerlingen met een specifieke behoefte (een eigen leerlijn) een ontwikkelingsperspectief op (basisonderwijs).	gemiddeld
De school beschikt over voldoende expertise om gedragsproblemen vroegtijdig te signaleren.	gemiddeld
De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.	hoog
De school heeft haar ketenpartners beschreven in het schoolondersteuningsplan.	laag

Verbeterpunt	Prioriteit
De leraren zijn toegerust om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte te helpen.	hoog
De leraren beschikken over vaardigheden om de toetsresultaten adequaat te analyseren	hoog
De leraren beschikken over expertise voor het signaleren van leer- en gedragsproblemen	hoog
De leraren beschikken over vaardigheden om leerlingen effectief te ondersteunen	hoog

Bijlagen

1. Protocol Zorgplan
2. Protocol Zorgcyclus

3.22 De zorg voor leerlingen: Afstemming

Op onze school stemmen we ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht (HGW), met groepsplannen. Alle leraren beschikken over een groepsoverzicht met daarop de kenmerken van hun leerlingen. Op basis daarvan stellen de leraren twee keer per jaar een groepsplan op. In het groepsplan onderscheiden we het basisarrangement, het verdiept arrangementen en het intensieve arrangement. De leraren stemmen hun instructie, het aanbod en de tijd af op de kenmerken van de leerlingen in een instructiegroep.

Daarnaast geven we op de groepsoverzichten aan welke leerlingen buiten de intensieve en verdiepte arrangementen (en daarmee ook vaak buiten de groep) extra aandacht behoeven. Deze extra aandacht wordt doorgaans geboden in RT-tijd en in de Nautilusgroep.

Onze ambities zijn:

1. We werken met ons Lesmodel
2. De instructie wordt gedifferentieerd aangeboden op drie niveaus
3. De leraren geven directe instructie
4. De leerlingen werken zelfstandig samen
5. De leraren geven ondersteuning en hulp (vaste ronde)
6. De leraren zorgen voor stofdifferentiatie
7. De leraren zorgen voor tempodifferentiatie
8. De leraren laten leerlingen hun werk zo veel mogelijk zelf corrigeren

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,64

Verbeterpunt	Prioriteit
Organisatie gedifferentieerd werken	gemiddeld
De leerlingen voldoende eigen verantwoordelijkheid geven	gemiddeld
Afstemmen instructie op drie niveaus	hoog
Onderscheiden lesdoelen op verschillende arrangementen	hoog

Bijlagen

1. Lesschema Hildegaschool MB en BB
2. Lesschema Hildegaschool OB

3.23 Talentontwikkeling, de Nautilusgroep

De Hildegaschool kent een aanpak om kinderen buiten de verbreding van het aanbod in de groep verder uit te dagen. Op de Hildegaschool bieden we immers kinderen in het standaardaanbod, in het basisarrangement, in de groepen al een hoeveelheid extra uitdagende leerstof aan. Dat valt in ons basisaanbod. Kinderen die goed presteren qua cijfers

en Citoscores, maar niet hebben geleerd om buiten de door hen zelf gebaande paden te denken en geen nieuwe echte uitdagingen aandurven, worden in de groep onvoldoende op hun leerbehoefte ondersteund. Wanneer leerlingen nooit echt moeite hoeven te doen om zich leerstof eigen te maken, leren zij zichzelf geen nieuwe leerstrategieën aan. Zij kunnen zelfs door langdurige verveling onderpresteren en hiaten in de leerstof opbouwen. Voor deze leerlingen is uitdaging op, en zeker ook *boven* hun niveau van groot belang. Zo leren zij onder andere om door te zetten en het belang van samenwerking in te zien.

We willen de kinderen, bij wie binnen het verwerven van de leerstof te weinig uitdaging zit, leren te falen. Ze moeten leren met tegenslag om te gaan en in hun persoonlijke ontwikkeling daarbij groeien. We willen hen met name 'leren leren'. De bijeenkomsten in de Nautilusgroep zullen dan niet altijd vanzelf als plezierig worden ervaren, maar ook (tijdelijke) frustratie oproepen. De kinderen in onze talentgroep, de Nautilusgroep, zijn bij ons dus niet altijd de leerlingen met de beste resultaten in de klas. De Cito-scores, die de kinderen halen, zijn ook niet allesbepalend voor een plek in de Nautilusgroep. De manier waarop die scores gehaald worden echter wel.

De nieuwe leerlingen, die de leerkrachten voor de Nautilusgroep aandragen, worden op basis van deze inzichten en criteria beoordeeld of ze wel of niet extra begeleiding krijgen in de Nautilusgroep. Ook voor kinderen, die al in de Nautilusgroep zitten, gelden deze afwegingen om wel of niet te kunnen blijven.

Extra zorg

De Nautilusgroep is dus niet bedoeld als beloning voor hard werken, maar om kinderen, die die behoefte hebben, te leren hun grenzen in de ontwikkeling van hun vaardigheden die nodig zijn om te leren, de meta-cognitieve vaardigheden, uit te breiden. In de lessen wordt hun geleerd de lat hoog te leggen, uitdagingen aan te gaan en via feedback hun leercapaciteiten uit te breiden. Feitelijk is het opdoen van extra inhoudelijke kennis 'bijvangst'. De kinderen zullen met name ook uitgedaagd worden om verschillende denkvaardigheden in te zetten en te ontwikkelen.

De toegevoegde waarde

De Nautilusgroep wil de voedende 'bruine boterham met kaas' zijn, die de kinderen in de klas niet kunnen krijgen. Zij is nadrukkelijk niet een beloning, het lekkere 'taartje met slagroom' met een hoog 'leuk-gehalte'. De inzet van de kinderen, hun vragen, antwoorden en activiteiten moeten op een hoog niveau liggen en dus 'Nautilus-waardig' zijn.

Het aanbod van de Nautilusgroep is gebaseerd op drie pijlers:

1. verrijking en verbreding van het leerstofaanbod (cognitieve uitdaging)
2. aanleren van meta-cognitieve vaardigheden (leren-leren)
3. aandacht voor sociaal emotionele vaardigheden.

De eerste twee punten komen voornamelijk terug in het projectmatig werken, het derde punt zal als apart vakgebied naar voren komen, maar is ook ingebed in het projectmatig werken.

Het werken aan projecten gebeurt op een gestructureerde wijze. Dit heeft vooral tot doel om leerlingen te leren planmatig te werken. In dit traject gaan de leerlingen aan de hand van eigen gekozen onderwerpen (binnen het hoofdthema) en het formuleren van eigen leervragen, hun eigen kennis ontwikkelen. Kinderen leren dan vanuit een vraag gestuurde situatie en niet vanuit een aanbod gestuurde situatie. Intrinsieke motivatie van de leerling is hierbij het uitgangspunt. Kinderen kiezen hun eigen verwerkingsvorm en presenteren uiteindelijk hun eigen project aan de groep, ouders of aan andere klassen.

3.24 De zorg voor leerlingen: Passend onderwijs

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs. In beginsel zijn wij het eens met de stelling dat zo veel mogelijk kinderen regulier primair onderwijs moeten kunnen volgen. Wij realiseren ons dat we een zorgplicht hebben. Onze school richt zich op het geven van basisondersteuning en in enkele gevallen op het geven van extra ondersteuning. In ons schoolondersteuningsprofiel (zie bijlage) hebben we beschreven welke ondersteuning we wel en niet kunnen geven. Onze ambities zijn:

1. Onze school beschikt over een ondersteuningsprofiel
2. Onze school biedt basisondersteuning
3. De school participeert in netwerken om extra ondersteuning te kunnen garanderen

Bijlagen

1. Ondersteuningsprofiel

3.25 De opbrengsten: Opbrengstgericht werken

Op onze school werken we opbrengstgericht (doelgericht). Daarbij richten we ons op de schoolgemiddelde vaardigheidsscore van de Cito-toetsen zoals geformuleerd voor het Rotterdams Onderwijsbeleid. Per Cito-toets is een ambitie (een norm) vastgesteld (zie Bijlage Datamuur). Deze ambities zijn in alle gevallen hoger dan de inspectienormen (zie Analyse en waardering van opbrengsten primair onderwijs).

Naast de norm in vaardigheidsscores hebben we ambities geformuleerd, waar het gaat om verdeling in Citonormgroepen I en II, III en IV en V. (zie Bijlage Datamuur)

Het opbrengstgericht werken wordt ondersteund door ons leerlingvolgsysteem Esis. Het OGW is geïntegreerd in de cyclus die vanuit de Zorg op school is opgezet. De toetsresultaten zijn dan onderwerp van gesprek bij de Groeps- en leerlingbesprekingen tussen groepsleerkracht en IB'er en de Opbrengstgesprekken tussen directie en groepsleerkrachten per jaargroep.

Bij de bespreking van de groep (leerlingen) wordt de uitslag van de toets (de gehaalde gemiddelde vaardigheidsscore) vergeleken met de ambitie (de gewenste gemiddelde vaardigheidsscore). Als de gewenste score structureel onder de gewenste score is, worden er door de IB'er en de leraar interventies afgesproken. De schoolleiding en de IB'er voeren vervolgens klassenconsultaties uit om te observeren of het de leraar lukt om de interventies toe te passen en te bepalen of de interventies effect hebben. Leraren worden ook gekoppeld (collegiale consultatie) om good practice op te doen.

3.26 De opbrengsten: Opbrengsten

De leerkrachten hebben hoge verwachtingen van de leerlingen. We streven zo hoog mogelijke opbrengsten na op met name het gebied van Taal, Rekenen en de sociaal-emotionele ontwikkeling. We achten het van belang dat de leerlingen presteren naar hun mogelijkheden, en dat ze opbrengsten realiseren die leiden tot passend (en succesvol) vervolgonderwijs. Onze ambities zijn:

1. De leerlingen realiseren aan het eind van de basisschool de opbrengsten die zijn vastgelegd in de ambities
2. De leerlingen realiseren tussentijds de opbrengsten die zijn vastgelegd in de ambities
3. De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op het niveau dat verwacht mag worden (op grond van hun kenmerken)
4. Leerlingen ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden
5. De leerlingen doorlopen de basisschool in acht jaar
6. De leerlingen krijgen de juiste adviezen voor vervolgonderwijs
7. De leerlingen presteren naar verwachting in het vervolgonderwijs

Voor een overzicht van de kengetallen (en de analyse daarvan) verwijzen we naar:

- Overzicht scores eindtoetsen
- Overzicht kengetallen sociaal-emotionele ontwikkeling
- Overzicht tussentoetsen (kerntoetsen)
- Overzicht kengetallen m.b.t. leerlingen met een specifieke behoefte

De lesactiviteiten van de leerkrachten (o.a. instructie gericht op realiseren van de doelen, doelgericht werken en het inrichten van de leeromgeving) zijn gericht op het optimaal halen van de doelen van de lessen en leerkrachten evalueren deze activiteiten en het behalen van de doelen na de les.

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,36

Verbeterpunt	Prioriteit
De school werkt met ontwikkelingsperspectieven vanuit een vast format waarin aspecten m.b.t. evaluatie van de voortgang is opgenomen.	gemiddeld
De leraren beschikken over kennis van 'goed lesgeven', ze weten wat er toe doet.	gemiddeld
De leraren kunnen de analyse van de toetsresultaten relateren aan hun eigen handelen	hoog
De leraren weten hoe zij met hun lesgedrag resultaten kunnen beïnvloeden.	hoog

Verbeterpunt	Prioriteit
De leraren betrekken de (ouders en) leerlingen bij het vaststellen van doelen.	gemiddeld

Bijlagen

1. Datamuur

4 Personeelsbeleid

4.1 Integraal Personeelsbeleid

Het integraal personeelsbeleid van onze school richt zich op de ontwikkeling van de medewerkers. De bedoelde ontwikkeling is gekoppeld aan de uitvoering van de missie en de visie(s) van de school en aan de vastgestelde competenties. De competenties en criteria waarop we ons richten hebben we vormgegeven in een competentieboekje. Dit boekje vormt het hart van ons personeelsbeleid. We gaan uit van de volgende competenties:

1. Gebruik Leertijd
2. Pedagogisch handelen
3. Didactisch handelen
4. Afstemming (HGW)
5. Klassenmanagement
6. Opbrengstgericht werken
7. Beroepshouding
8. Communicatie

De competenties en de criteria zijn verwerkt in een zogenaamde "grote kijkwijzer". Daardoor borgen we dat onze doelen aan bod komen bij de groepsbezoeken. De inhoud van de grote kijkwijzer staat centraal bij vrijwel alle instrumenten voor personeelsbeleid en met name bij de werk-, functionerings- en beoordelingsgesprekken. Daarmee borgen we dat de professionele ontwikkeling van de medewerkers een standaard onderdeel vormt van de gesprekkencyclus.

Het is van belang om zo spoedig mogelijk om te zien naar competenties en criteria die het onderscheid verhelderen tussen de bekwaamheid van de startbekwame, de basisbekwame en de vakbekwame leraar. Zodra de CAO hierover helderheid verschaft, zullen we ons competentieboekje aanpassen.

Verbeterpunt	Prioriteit
Invoering Competentieboekje leerkrachten	hoog

4.2 De organisatorische doelen van de school

We hebben inzichtelijk hoe het personeelsbestand er (kwantitatief en kwalitatief) uit ziet en wat wenselijk is op een termijn van vier jaar en welke acties er ondernomen worden om het gewenste personeelsbestand dichterbij te brengen. De gewenste situatie is afgeleid van onze missie, visie(s) en afspraken.

1	Specifieke taken en functies	Huidige situatie 2014-2015	Gewenste situatie 2015-2019
1	Aantal personeelsleden	34	34
2	Verhouding man/vrouw	5-28	7-26
3	LA-leraren	22	20
4	LB-leraren	6	8
5	Aantal IB'ers	1	2
6	Gediplomeerde bouwcoördinatoren	3	3
7	Opleiding schoolleider en adjunct	2	2
8	ICT-specialisten	0	2
9	Onderwijsassistenten	1	1
10	Taalspecialisten	1	1
11	Rekenspecialist	0	1
12	Gedragsspecialist	1	1

Verbeterpunt	Prioriteit
Uitbreiding ICT-specialist(en)	hoog

4.3 De schoolleiding

De schoolleiding wordt gevormd door de directeur en de adjunct-directeur van de school. Kenmerkend voor de schoolleiding is dat ze zich richt op het zorgen voor goede communicatie en op het adequaat organiseren van de gang van zaken op school. In de derde plaats vindt de schoolleiding met name het onderwijskundig leiderschap van belang. De directie wil adaptief leiding geven, dat betekent dat ze, daar waar nodig en noodzakelijk, rekening houdt met verschillen tussen leraren. Onze ambities zijn:

1. De schoolleiding geeft de teamleden voldoende ruimte (binnen de gestelde kaders)
2. De schoolleiding houdt voldoende rekening met verschillen tussen leraren
3. De schoolleiding zorgt voor een prettig werk- en leerklimaat
4. De schoolleiding straalt voldoende vertrouwen naar de leraren uit
5. De schoolleiding communiceert adequaat met het team over de koers van de school
6. De schoolleiding operationaliseert en implementeert beleid op een zorgvuldige wijze
7. De schoolleiding benut de capaciteiten van de leraren in voldoende mate
8. De schoolleiding heeft voldoende delegerend vermogen
9. De schoolleiding organiseert de dagelijkse gang van zaken op een effectieve wijze
10. De schoolleiding zorgt voor een plezierig werk- en leerklimaat
11. De schoolleiding is een luisterend oor als dat nodig is

Verbeterpunt	Prioriteit
De schoolleiding communiceert adequaat met het team over de koers van de school	hoog
De schoolleiding ondersteunt de teamleden in voldoende mate	gemiddeld
De schoolleiding benut de capaciteiten van de leraren in voldoende mate	hoog
De schoolleiding is een luisterend oor als dat nodig is	hoog

4.4 Beroepshouding

Het is voor de kwaliteit van de school van belang dat de werknemers niet alleen beschikken over lesgevende capaciteiten. Op onze school wordt veel waarde gehecht aan de professionele instelling van de werknemers, aan een juiste beroepshouding.

De persoonlijke beroepshouding van een leerkracht toont zich in de wijze waarop leraren hun vak uitoefenen en de aard en inhoud van relatie daarbij met hun collega's. Het wordt bepaald door de zienswijze die individuele collega's hebben op hun dagelijks werk. De onderlinge samenwerking in de bouwen (en in de school als geheel) en de betrokkenheid van de collega's bij elkaar en bij de school, zijn van doorslaggevend belang voor het halen van de doelstellingen bij de kinderen, in de groepen en in de school.

De leerkrachten op de Hildegaert vinden het belangrijk om met elkaar hun werk te bespreken. Dat gebeurt formeel tijdens bouw- en teamvergaderingen en in trajecten van intervisie.

Daarbij is het planmatig uitwerken van de schoolbreed genomen besluiten essentieel.

Leerkrachten kunnen hierbij winst halen uit het geven en ontvangen van feedback en vanuit nieuwe onderwijskundige en pedagogische ontwikkelingen scholingstrajecten in te gaan.

Daarbij gaat het om de volgende ambities:

1. De leraren handelen overeenkomstig de missie en de visie van de school
2. De leraren voelen zich medeverantwoordelijk voor de school, de leerlingen en elkaar
3. De leraren kunnen en willen met anderen samenwerken
4. De leraren bereiden zich adequaat voor op vergaderingen en bijeenkomsten
5. De leraren voeren genomen besluiten loyaal uit
6. De leraren zijn aanspreekbaar op resultaten en op het nakomen van afspraken
7. De leraren zijn gemotiveerd om zichzelf te ontwikkelen

Verbeterpunt	Prioriteit
Leraren zijn bereid om te leren, staan open voor scholing	gemiddeld
Leraren beschikken over een specialisatie	gemiddeld
Leraren kunnen en durven elkaar feedback te geven	hoog
Leraren stellen zich collegiaal op	gemiddeld

4.5 Professionele cultuur

De schoolleiding streeft ernaar de school te ontwikkelen tot een lerende organisatie, tot een school die gekenmerkt wordt door een professionele schoolcultuur. Daarom worden er jaarlijks studiedagen voor het gehele team ingeroosterd. Speerpunt is de ontwikkeling van de leraren tot nog betere leraren. Daartoe leggen de directie, de IB'ers en eventueel de desbetreffende coördinator klassenbezoeken af en worden er nagesprekken gevoerd. De directie heeft de intentie om beleid te formuleren om de collegiale consultatie verder vorm te geven. Dit om leraren van elkaar te laten leren.

Als kernwoorden van een professionele cultuur komen we de volgende kernwoorden :

- verantwoordelijkheid nemen,
- vertrouwen geven,
- aanspreekbaarheid en respect.

De schoolleider is geregistreerd schoolleider en de leraren staan ingeschreven in het lerarenregister.

4.6 Beleid met betrekking tot stagiaires

Voor de aanwas van nieuwe leerkrachten vinden wij het belangrijk een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van aankomende leerkrachten, daarom bieden wij stagiaires van de pabo INHOLLAND en de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) de gelegenheid om ervaring op te doen. Jaarlijks wordt binnen het team geïnventariseerd welke leerkracht een stagiaire of LIO'er in de klas wil begeleiden. Het aantal plaatsingsmogelijkheden wordt doorgegeven aan de Pabo's. Mogelijke stagiaires worden uitgenodigd voor een gesprek met een lid van de directie en de betreffende leerkracht. Als na het gesprek alle partijen positief zijn, worden nadere afspraken gemaakt. Voor de beoordeling van stagiaires maken wij gebruik van de beoordelingsinstrumenten van de opleidingsschool, met inachtneming van ons eigen competentieprofiel (zie ons competentieboekje).

4.7 Werving en selectie

We gaan bij werving en selectie uit van de kaders in het IPB-plan. Daarnaast is de competentieset die wij hanteren van belang voor de werving en selectie. Sollicitanten ontvangen ons competentieboekje en geven een proefles waaruit blijkt wat er wel en/of niet beheerst wordt. Bij het sollicitatiegesprek houden we een criteriumgericht interview dat gebaseerd is op onze competenties en criteria. De sollicitanten moeten de mate van beheersing kunnen aantonen (via bekwaamheidsdossier en portfolio).

4.8 Introductie en begeleiding

Nieuwe leraren krijgen een mentor (een meer ervaren collega met daarvoor taakuren). Deze mentor voert het introductiebeleid, zoals beschreven in het Protocol Begeleiding Nieuwe Leerkracht uit. De directie voert gesprekken waarbij het speerpunt ligt op de bespreking van de competentieset in ons competentieboekje. Daarmee wordt de nieuwe collega op de hoogte gesteld van de missie, de visies en de ambities van de school. Nieuwe leraren ontwikkelen zich naar het leren beheersen van de criteria (competentieset). De lesobservaties worden uitgevoerd door de mentor, de IB'er of de directie.

Startbekwame leraren krijgen een bijzonder budget van 40 uren per jaar (nieuwe CAO). Conform het advies van de CAO-partners zullen we dit laten aanwenden voor lesgeven, voor- en nawerk en professionalisering. Startbekwame leraren krijgen een coach (niet de direct leidinggevende) en de afspraken over de ontwikkeling van start- naar basisbekwaam worden vastgelegd in het POP.

Bijlagen

1. Begeleiding Nieuwe Leerkracht

4.9 Taakbeleid

Er worden door onze school in het Taakinvullingsgesprek aan het eind van het voorafgaande schooljaar jaarlijks afspraken gemaakt over lesgevende taken, groepstaken en deskundigheidsbevordering. Elk jaar wordt er bekeken of de taken voor het beheer van de school, werkgroepen en sport- en spelactiviteiten goed verdeeld zijn over de verschillende leerkrachten. Daarbij wordt uitgegaan van wensen en sterke kanten van de personeelsleden. Halfjaarlijks rond februari vinden Taakevaluatiegesprekken plaats, waarbij de taakinvulling tegen het licht wordt gehouden.

Met betrekking tot het taakbeleid heeft onze school gekozen voor het overlegmodel. In het kader van de nieuwe CAO is de voormalige jaartaak omgezet naar een 40-urige werkweek en wij hebben op basis daarvan een werktijdenregeling vastgesteld. Voorafgaand aan het schooljaar, voor de zomervakantie, wordt de weektaak per werknemer zo concreet mogelijk vastgelegd. Indien er sprake is van extra gewerkte uren (overwerk), worden deze in principe voor de volgende vakantie gecompenseerd.

Bijlagen

1. Taakbeleid juni 2015

4.10 Collegiale consultatie

Collega's komen binnen de bouw bij elkaar in de klas om van elkaar te leren. Ook wordt op deze manier gekeken of de opgestelde ambities (c.q. de competenties en criteria) worden waargemaakt. Degene die een collegiale consultatie uitvoert, doet dit bijvoorbeeld wanneer haar groep Gym heeft. In overleg met elkaar, de bouwcoördinator, IB'er of directie maakt men afspraken voor deze consultaties. Per leerkracht wordt beslist welk onderwerp uit het competentieboekje in ieder geval prioriteit krijgt en hoe vaak collegiale consultaties plaatsvinden. De consultaties worden gevoerd aan de hand van (onderdelen) van een kijkwijzer, die afgeleid is van ons competentieboekje.

4.11 Klassenbezoek

De directie en de IB'er leggen jaarlijks, conform een nader op te stellen opgesteld rooster, bij ieder teamlid klassenbezoeken af. Bij het klassenbezoek wordt de kijkwijzer gebruikt (die afgeleid is van ons competentieboekje). Daarnaast wordt bekeken of de leraar op een correcte wijze uitvoering geeft aan de gemaakte afspraken en/of persoonlijke ontwikkelplannen. Na afloop van het klassenbezoek volgt een reflectief gesprek waarin nieuwe afspraken worden gemaakt en waarin de follow-up wordt vastgelegd. Naast klassenbezoeken onderscheiden we flitsbezoeken. Deze consultaties zijn kort en ze zijn gekoppeld aan een observatiepunt.

4.12 Persoonlijke ontwikkelplannen

Iedere werknemer stelt jaarlijks een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) op. De inhoud van het POP is gebaseerd op onze competentieset. Een werknemer scoort zichzelf op de vastgestelde competenties, voert een doelstellingengesprek met collega's en vult daarna het POP (volgens format) in. De uitvoer van het POP wordt geobserveerd tijdens de klassenbezoeken en de voortgang komt aan de orde bij het functioneringsgesprek. In het beoordelingsgesprek wordt door de directie een oordeel gegeven over de realisatie van de opgestelde POP's. Naast het POP werken we met persoonlijke actieplannen (kort lopende plannen, PAP).

POP's, PAP's en evt. andere prestatie-afspraken worden gearhiveerd in het bekwaamheidsdossier en komen aan de orde bij de klassenbezoeken en de flitsbezoeken. Het uitgangspunt is, dat alle medewerkers zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen professionalisering. Jaarlijks worden er afspraken gemaakt met de directie over de professionalisering en deze worden vastgelegd in het POP. Bij de bedoelde afspraken wordt in ieder geval vastgelegd wat de leraar gaat doen om zich te ontwikkelen van startbekwaam naar basisbekwaam c.q. van basisbekwaam naar vakbekwaam.

4.13 Het bekwaamheidsdossier

Alle werknemers beschikken over een zogenaamd bekwaamheidsdossier. Deze dossiers worden beheerd door de leraren zelf; het dossier is digitaal terug te vinden in de HRM-module. De directie zorgt ervoor dat het bekwaamheidsdossier een levend document is door er veelvuldig mee te laten werken, door het te gebruiken bij het personeelsbeleid. In dit dossier bevinden zich:

- Afschriften van diploma's en certificaten
- De gescoorde competentielijstjes
- De persoonlijke ontwikkelplannen (POP)
- De persoonlijke actieplannen (PAP)
- De gespreksverslagen (FG)
- De gespreksverslagen (BG)
- Verslagen van feedbackgesprekken n.a.v. het klassenbezoek

4.14 Gesprekkencyclus

De directie voert jaarlijks gesprekken met alle medewerkers. Tijdens de gesprekken staat het POP van de medewerker (met daarin de competentie set) centraal. Op basis van het ontwikkelde POP wordt omgezien naar verbeterdoelen in relatie tot de schoolverbeterdoelen. Aan de orde komen verder: werkdruk, loopbaanwensen, scholing, taakbeleid, en mobiliteit. Het verslag van het functioneringsgesprek wordt opgenomen in het personeels- en bekwaamheidsdossier in de HRM-module.

Tijdens de Taakinfillingsgesprekken en de Taakevaluatiegesprekken wordt tevens de inzet van de uren duurzame inzetbaarheid besproken en/of geëvalueerd.

Het verslag van het functioneringsgesprek wordt opgenomen in het personeels- en bekwaamheidsdossier. In het functioneringsgesprek wordt door de medewerker verantwoording afgelegd over de ontwikkeling van startbekwaam naar basisbekwaam, respectievelijk van basisbekwaam naar vakbekwaam.

4.15 Beoordelingsgesprekken

Onze school voert op de daarvoor bestemde momenten Beoordelingsgesprekken. De directie voert een beoordelingsgesprek bij de overgang van een tijdelijke naar een vaste benoeming. In het kader van de nieuwe CAO zullen we leraren beoordelen als ze van LA3 naar LA4 gaan (van startbekwaam naar basisbekwaam) en wanneer ze van LA7 naar LA8 gaan (van basisbekwaam naar vakbekwaam). Ook wordt er 1 x per 4 jaar een beoordelingsgesprek gevoerd met iedere werknemer. Bij dit beoordelingsgesprek wordt ons competentieprofiel gebruikt. Daarnaast worden houding en gedrag ten opzichte van collega's en ouders en de doorgemaakte ontwikkeling in kennis en vaardigheden beoordeeld.

4.16 Deskundigheidsbevordering - Professionalisering

In het kader van de professionalisering beschikt iedere medewerker over 2 klokuren per week (naar rato van de werktijdfactor). Daarnaast is er voor iedere medewerker een budget beschikbaar in het kader van de duurzame inzetbaarheid (van 40 uren, naar rato). Scholing komt aan de orde in de gesprekkencyclus. Medewerkers kunnen voor (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school, de schoolverbeterdoelen, de competentie set en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan) en daarnaast organiseert en faciliteert de directie teamgerichte scholing. Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, de visie en de ambities (doelen) van de school. In de regel volgt het team 6 x per jaar teamgerichte scholing. Iedereen wordt geacht daarbij aanwezig. De scholing wordt verwerkt in de normjaartaak onder het kopje deskundigheidsbevordering.

4.17 Teambuilding

Op onze school organiseren we diverse typen vergaderingen (zie hoofdstuk Organisatie en beleid) waarin we met elkaar overleggen over thema's die inhoudelijk en/of organisatorisch van belang zijn voor de school en de leerkrachten. De eenheid in het team wordt ook versterkt door de gezamenlijke momenten van nascholing. Ieder jaar volgt het team, naast de individuele scholing, samen een aantal cursussen.

We onderscheiden in het kader van teambuilding ook de meer informele communicatiemomenten. De school organiseert een gezellig samenzijn met de kerst, viert de verjaardagen van de collega's gezamenlijk en heeft een afsluiting aan het eind van het schooljaar. Daarnaast is er het jaarlijks een personeelsuitje.

4.18 Verzuimbeleid

Een zieke werknemer meldt zich ziek bij de directeur. Deze regelt de vervanging. De werknemer meldt zich ook beter bij de directeur. Bij langduriger verzuim wordt de werknemer opgeroepen bij de Arbo-arts. Bij kort veelvuldig verzuim wordt een verzuimgesprek gehouden door de directeur.

Langdurig verzuim wordt afgehandeld conform de Wet Poortwachter. De re-integratie voor wat betreft het functioneren op school valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur. Bij ziekte wordt, naast de informele contacten door de collegae, formeel door de directeur contact onderhouden met de betrokkene. Indien de zieke werknemer daar prijs op stelt worden er huisbezoeken afgelegd.

5 Organisatie en beleid

5.1 Organisatiestructuur

Onze school is een van de vier scholen van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillergersberg-Schiebroek (SPCOHS). De directie (directeur en adjunct-directeur) geeft, onder eindverantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder van de stichting, leiding aan de school. De directie is integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het (uitvoeren van het) beleid. De directie wordt bijgestaan door de twee IB'ers, drie bouwcoördinatoren voor de onder- midden- en de bovenbouw (taken), een ICT'er en diverse leerkrachten met een LB-functie op het vlak van Meerbegaafde leerlingen en Gedrag.

De Staf wordt gevormd door de directie, de IB-ers en de drie bouwcoördinatoren. De school heeft de beschikking over een oudercommissie (de Activiteitencommissie, AC) en een MR. Op Stichtingsniveau is er een GMR.

5.2 Groeperingsvormen

De school werkt met een leerstofjaarklassensysteem met parallelklassen. De groepen 1 en 2 zijn samengevoegd. De indeling van heterogene kleuterklassen vindt plaats op basis van aantallen, geslacht, instroommoment en voorkeuren voor klasgenootjes. De indeling van groep 3 gebeurt op basis van zorgdruk, verdeling jongens/meisjes en tot slot voorkeuren voor vriendjes/vriendinnetjes.

In de lesgroepen zijn drie niveaus te duiden. Bij enkele vakken en/of groepen wordt het klassenverband, indien noodzakelijk, doorbroken. Kinderen kunnen dan elders op eigen niveau werken.

5.3 Schoolklimaat

Wij vinden het belangrijk dat de school een veilige en verzorgde omgeving is voor de leerlingen en de medewerkers. Een omgeving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt en waar het plezierig samenwerken is. Onze school is een school die open staat voor ouders. Sterker nog: we willen en ouders optimaal informeren en betrekken bij de dagelijkse gang van zaken. Onze ambities zijn:

1. De school ziet er verzorgd uit
2. De school is een veilige school
3. Leraren, ouders en leerlingen gaan respectvol met elkaar om
4. Ouders ontvangen maandelijks een nieuwsbrief
5. De school organiseert jaarlijks een ouderavond (de zgn. thema-avonden)
6. Ouders participeren bij diverse activiteiten
7. De school staat altijd open - de leraren zijn bereikbaar

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,00

Verbeterpunt	Prioriteit
De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.	hoog
De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid voordoen.	hoog

5.4 Sociale en fysieke veiligheid

De school waarborgt de sociale veiligheid van leerlingen en leraren (werknemers). Daartoe is allereerst vastgesteld welke (ernstige) incidenten de school onderscheidt. Dit zijn:

- fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging met fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging via msn, sms, e-mail of internet
- pesten, treiteren en/of chantage
- seksueel misbruik

- seksuele intimidatie
- discriminatie of racisme
- vernieling
- diefstal
- heling
- (religieus) extremisme

De school beschikt over een registratiesysteem: de leraar registreert incidenten (met behulp van een format). Een incident wordt geregistreerd als de leraar inschat dat het werkelijk een incident is, of na een officiële klacht. De IB'ers analyseren jaarlijks de gegevens die aangeleverd worden door de leraren en stellen, in overleg met de directie, op basis daarvan verbeterpunten vast.

De school probeert incidenten te voorkomen. Er zijn school- en klassenregels (w.o. pleinregels; de regels zijn m.n. gedragsregels: hoe ga je met elkaar om?). Deze regels worden ook daadwerkelijk gehanteerd. Incidenteel wordt er in een groep geïnterveneerd, soms door externen. De school beschikt daarnaast over een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De lessen sociaal-emotionele ontwikkeling staan in het teken van de ontwikkeling van goed (passend) gedrag.

Incidenten worden in eerste instantie afgehandeld door de leraar. Als zaken niet opgelost kunnen worden, wordt de IB'er of (adjunct-)directeur betrokken bij de afhandeling. Ook ouders worden betrokken bij de aanpak van incidenten.

De school beschikt over een klachtenregeling (zie schoolgids), een klachtencommissie en een (interne en externe) vertrouwenspersoon. In de schoolgids worden ouders geïnformeerd over aspecten van sociale veiligheid. De school beschikt over voldoende BHV'ers.

Bijlagen

1. Document Veiligheid en Gezondheid Hildegaschool

5.5 ARBO-beleid

Onze school heeft een Arbo-contract afgesloten. Het beleid is erop gericht om uitval van leerkrachten te voorkomen. Bij langdurige uitval stelt de arbeidsdeskundige, eventueel in overleg met de bedrijfsarts, een probleemanalyse op. De directeur en de zieke leerkracht stellen vervolgens een plan van aanpak op. Tevens bestaat de mogelijkheid voor overleg met de bedrijfsarts en het bestuur. Wij hechten veel belang aan een gezond leef- en werkklimaat in en rondom de school.

We beschikken over een registratieformulier voor het melden van een ongeval en de oorzaak daarvan. Op die manier kunnen we tekortkomingen aan het gebouw en/of materialen in kaart brengen en acties plannen. Voor de speeltoestellen is een logboek aanwezig voor het bijhouden van onderhoud en het melden van eventuele ongevallen. De brandweer heeft een gebruiksvergunning afgegeven en (daarmee) via de vergunning de school brandveilig verklaard. Op de school is een ontruimingsplan aanwezig.

5.6 Interne communicatie

Op onze school vinden we de interne communicatie van groot belang. Het gaat erom betrokkenheid te creëren van de medewerkers op het werk en op het schoolgebeuren om op die manier de kwaliteit van de school te optimaliseren. Daarom zorgt de schoolleiding voor een heldere vergaderstructuur en worden er effectieve hulpmiddelen gebruikt.

De Hildegaschool kent de volgende momenten voor overleg en afstemming:

1. Zorg-/evaluatievergadering: De directie en IB komen wekelijks samen om alle aan zorg gerelateerde onderwerpen op leerling-, groeps- en schoolniveau te bespreken.
2. Teamvergadering: Het team vergadert 10 keer per jaar met alle aanwezige leerkrachten, directieleden en IB'er. Onderwijsondersteuners komen op eigen verzoek of op uitnodiging. Om de deeltijders tegemoet te komen, worden de vergaderingen om en om op dinsdag en donderdag ingeroosterd. Aan de orde komen zaken, die de gehele school en haar organisatie betreffen en waar de leerkrachten inspraak in hebben.
3. Bouwvergadering: De bouw vergadert 10 keer per jaar met de aanwezige leerkrachten. Bij de bouwvergaderingen zijn de bouwcoördinatoren en evt. directieleden of de IB'er aanwezig. Hier komen bouwspecifieke zaken aan bod. Vast agendapunt is het aandragen van agendapunten van de teamvergadering en de diverse invoeringstrajecten. Om de deeltijders tegemoet te komen, worden de vergaderingen om en om op dinsdag en donderdag ingeroosterd. De coördinatoren zitten de bouwvergaderingen voor en vormen zo een schakel tussen leerkrachten en directie.

4. Stafvergaderingen: De staf vergadert 10 keer per jaar. Zij bespreekt beleidsmatige zaken die aan de orde moeten komen en zij evalueert de diverse andere vergaderingen. Bovendien bereidt zij in deze vergadering de bouwvergaderingen voor. Het team wordt schriftelijk (middels de stafflits) en mondeling (in de bouw- en teamvergaderingen) op de hoogte gehouden van de inhoud van de besproken onderwerpen.

5. Leerlingbespreking: Ongeveer 1x per drie maanden vinden deze plaats voor leerkrachten van de onder-, midden- en de bovenbouw. Ze worden gevoerd met de IB'er.

6. Opbrengstgesprekken: Twee maal per jaar, na de toetsperiodes, bespreekt de directie met IB en de leerkrachten van de parallelgroepen de leerresultaten van de groep.

7. Studiemiddagen: In elk geval 6 keer per jaar worden er voor de leerkrachten studiemiddagen belegd, die binnen de nascholingsuren vallen. Deze worden ingeroosterd op middagen.

8. Kwaliteitsvergaderingen: Aan de hand van de Cyclus van Deming komen zes keer per jaar onder andere de in dit schoolplan genoemde ambities aan bod. De vorm waarin de ambities besproken worden is afhankelijk van de status binnen de cyclus en de aard van het onderwerp.

9. Good-Practice bijeenkomsten: Op maandag- en vrijdagmiddagen worden zes keer per jaar middagen ingeroosterd, waarin leerkrachten elkaar dingen tonen waar ze trots op (kunnen) zijn.

10. Commissievergaderingen: Deze zijn uitsluitend voor de leden van de commissies, zoals daar zijn: schoolreis, sportdag, kerst e.d. De eerste bijeenkomst wordt door de voorzitter ingeroosterd. De vervolgspraken worden gezamenlijk gemaakt.

Bovenschools is er binnen de scholen van de SPCOHS ook overleg van mensen met een zelfde taak/functie:

11. Het MT: De vier directeuren overleggen wekelijks met de directeur -bestuurder

12. Overleg IB'ers: De IB'ers van de vier scholen van ons bestuur hebben een aantal keren per jaar een intervisiebijeenkomst. Hier worden zaken besproken rond de zorgstructuur op de vier scholen. Ook in het kader van Passend Onderwijs is er frequent overleg. Binnen dit overleg komen bredere onderwerpen aan bod, vanuit het netwerk IB'ers.

13. Overleg ICT'ers: Ook de ICT'ers van de vier scholen hebben een aantal keren per jaar een gezamenlijke vergadering. Ook hier worden ervaringen uitgewisseld. Gezien het belang van de invoering van een systeembeheerder is samenwerking op schooloverstijgend niveau een "must" op computergebied.

NB: Na invoering van LeerKRACHT op de school zal op een aantal vlakken de communicatiestructuur, door toepassing van de zgn. Bordsessies, veranderen.

Qua communicatiegedrag vinden we het volgende belangrijk:

1. Wij geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen. Daarbij durven leerkrachten een oordeel te geven als dat nodig is, maar doen dat altijd vanuit een actieve en empathische wijze.
2. Collega's geven elkaar daarnaast ook regelmatig complimenten of waardering
3. Zaken worden op de juiste plaats besproken, waarbij een transparante informatiestroom ontstaat, waarbij iedereen op de hoogte is van lopende zaken die voor hen van belang zijn.

Verbeterpunt	Prioriteit
Wij geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen. Daarbij durven leerkrachten een oordeel te geven als dat nodig is, maar doen dat altijd vanuit een actieve en empathische wijze.	hoog
Collega's geven elkaar daarnaast ook regelmatig complimenten of waardering	hoog

5.7 Externe contacten

Onze school staat midden in de gemeenschap. Wij streven naar samenwerking met instanties in de wijk. Onze school onderhoudt daarom structurele contacten met externe instanties. Hierdoor halen we expertise binnen waardoor we adequaat kunnen samenwerken aan de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. We dragen daarvoor, als school, ouders en omgeving, een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De externe instanties waarmee we een relatie onderhouden zorgen voor advies, hulp en ondersteuning en dit komt de kwaliteit van het onderwijs en de school als organisatie ten goede. Daarom onderhoudt onze school systematische en gereguleerde contacten met:

1. Peuterspeelzalen, waaronder de inbandige 'Kabouter Puntmuts'
2. Buitenschoolse opvang, waaronder de inbandige 'BSO Terra'
3. Pabo InHolland
4. Pabo CHE
5. VO-scholen
6. De burens en omwonenden
7. De Japanse School Rotterdam
8. Het kerkbestuur

In het kader van de zorg onderhouden wij contacten met:

- De leerplichtambtenaar
- De wijkagent
- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
- Schoolmaatschappelijk werk
- Schoolarts
- Schoolcontactpersoon Passend Onderwijs

5.8 Contacten met ouders

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de algemeen menselijke en de cognitieve ontwikkeling van (hun) kinderen. Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. Voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Om de verandering in de ouderparticipatie (van hulp bij organiseren van evenementen en inspraak in beleid te vergroten naar samenspraak en een rol in de ontwikkeling van de kinderen) hebben we dit jaar de gesprekkencyclus met ouders gewijzigd. Na de evaluatie van dit jaar zullen we onze gerichtere ambities op het vlak van Ouderparticipatie verwoorden. Onze huidige ambities zijn:

1. Ouders worden betrokken bij schoolactiviteiten
2. Leraren stellen zich gericht op de hoogte van de opvattingen en verwachtingen van de ouders
3. Ouders ontvangen informatie over de actuele gang van zaken
4. Ouders worden betrokken bij (extra) zorg
5. Ouders (en hun kinderen) worden adequaat voorbereid op het vervolgonderwijs
6. Ouders worden adequaat op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind
7. Leraren stimuleren ouders tot onderwijsondersteunend gedrag in de thuissituatie
8. We hebben de kwaliteit en inhoud van de gesprekken op de spreekavonden beschreven

Verbeterpunt	Prioriteit
We hebben de kwaliteit van de gesprekken op de spreekavonden beschreven	laag
We (her)formuleren aan het eind van schooljaar 2015-2016 onze ambities op het vlak van ouderparticipatie	hoog
Leraren stimuleren ouders tot onderwijsondersteunend gedrag in de thuissituatie	gemiddeld

Bijlagen

1. Spreekavonden en rapporten

5.9 Overgang PO-VO

We willen ervoor zorgen dat onze leerlingen soepel instromen in het voortgezet onderwijs dat bij hen past. De verwijzingen van PO naar VO gebeuren aan de hand van de Rotterdamse Plaatsingswijzer, die de vorm, inhoud en tijdsplanning voorschrijft.

Om meer inzicht te krijgen in waar onze leerlingen na groep 8 terechtkomen en wat zij (extra) nodig hebben om in het voortgezet onderwijs te slagen, volgen we de leerlingen van scholen die de resultaten aan ons terugkoppelen. Hiermee kunnen we toetsen of onze adviezen effectief gebleken zijn. Wij hechten daarom veel waarde aan een geregeld contact met de scholen waaraan we leerlingen leveren. Onze ambities zijn:

1. Wij hebben een procedure voor de advisering vastgesteld (Rotterdamse Plaatsingswijzer)

2. Wij overleggen systematisch met de mentoren van de VO-scholen waaraan we leerlingen leveren
3. Wij hebben zicht op wat het voortgezet onderwijs van onze leerlingen vraagt
4. Wij beschikken over een aanbod om de leerlingen optimaal op het VO voor te bereiden
5. Wij controleren of onze adviezen effectief zijn

Verbeterpunt	Prioriteit
Wij controleren of onze adviezen VO effectief zijn	hoog

Bijlagen

1. Plaatsingswijzer Rotterdam

5.10 Voor-, tussen- en naschoolse opvang (buitenschoolse opvang)

Onze school beschikt door verhuur van ruimte over voorzieningen met betrekking tot de voor- en naschoolse opvang. Deze opvang is uitbesteed aan Zus en Zo. De tussenschoolse opvang wordt verzorgd door vrijwilligers die de school hiervoor werft.

Het is ons streven om intensief samen te werken met instanties en verenigingen in de wijk in relatie tot de naschoolse opvang. Momenteel hebben we naast de in pandige BSO te maken met een aantal aanbieders van naschoolse opvang, o.a. Bijdehand en Ketelbinkie.

6 Financieel beleid

6.1 Lumpsum financiering, ondersteuning en gesprekken

De afspraken met betrekking tot de financiën van onze school zijn vastgesteld door de SPCOHS. De directeur-bestuurder (c.q. het bestuur) is eindverantwoordelijk voor de effectieve besteding van de middelen. Het financieel beleid is erop gericht om de continuïteit van de totale organisatie te waarborgen en de optimale randvoorwaarden te creëren om de gestelde doelen uit het strategisch beleidsplan van de SPCOHS en het schoolplan van de school te realiseren.

6.2 Interne geldstromen

De ouderraad vraagt van de ouders van de school een vrijwillige bijdrage. Het bedrag voor één kind is voor het schooljaar 2015-2016 vastgesteld op € 131 per jaar. Jaarlijks stelt de MR de hoogte van deze bijdrage vast. Van de inkomsten worden door de ouderraad diverse activiteiten georganiseerd (zie de schoolgids en jaarplanning). Jaarlijks legt de directie schriftelijk aan de ouders en MR financiële verantwoording af via de verantwoording en een begroting.

6.3 Externe geldstromen

Van het rijk ontvangt de school: lumpsumgelden, geormerkte gelden via de bestemmingsbox, impuls gelden en gelden vanuit PPO. De budgetten komen op bovenscholings niveau binnen en worden daar beheerd. Op het bestuurskantoor wordt bijgehouden hoeveel middelen uit de bestemmingsbox besteed zijn aan welke thema's (opbrengstgericht werken, cultuur en leiderschap)

Van de lokale overheid ontvangt de school vanuit het Rotterdams Onderwijsbeleid aparte subsidies voor bijv. schoolmaatschappelijk werk, de Nautilusgroep en leertijdverlenging in groep 3 en 4.

6.4 Sponsoring

Bij speciale evenementen, zoals bijvoorbeeld een lustrum, is het zoeken van sponsors een goede manier om aan extra gelden te komen. Sommige zaken, die op een andere manier niet bekostigd kunnen worden, zijn met financiële hulp van buiten wel te verwezenlijken. Het is daarbij van belang om in de gaten te houden of de objectiviteit, de geloofwaardigheid en de onafhankelijkheid van de school niet in gevaar worden gebracht. De sponsoring moet niet in strijd zijn met de statuten van de SPCOHS. Bij sponsoring valt te denken aan advertenties in schoolkranten, hulp bij het organiseren van evenementen en het dragen van gesponsorde kleding bij bijv. de voetbalwedstrijden. Sponsoring is per activiteit incidenteel van aard.

Vijftien organisaties, waarin de besturenorganisaties en VNG zijn vertegenwoordigd, hebben een convenant ondertekend dat handelt over sponsoring in het primair en voortgezet onderwijs. Onze school onderschrijft dit convenant. Dit ligt ter inzage op school.

De drie belangrijkste uitgangspunten van het convenant zijn:

- Sponsoring moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige doelstellingen van de school. Er mag geen schade worden berokkend aan de geestelijke en/of lichamelijke gesteldheid van leerlingen. Sponsoring moet in overeenstemming zijn met goede smaak en fatsoen.
- Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van het onderwijs en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen.
- Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de kwaliteitseisen die de school aan het onderwijs stelt. Het primair onderwijsproces mag niet afhankelijk zijn van sponsormiddelen.

De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op beslissingen van het bevoegd gezag over sponsoring. Wij houden ons aan het opgestelde convenant.

Bijlagen

1. Convenant Sponsoring

6.5 Begrotingen

De begroting wordt jaarlijks voorafgaand aan het kalenderjaar op voorstel van de directeur-bestuurder vastgesteld. De vastgestelde begroting is taakstellend voor de directeur-bestuurder en de directeuren van de scholen. Dat betekent dat in principe geen uitgaven kunnen worden gedaan zonder dat deze zijn begroot. Schuiven binnen de begroting is toegestaan, mits geen geweld wordt gedaan aan de vooraf geformuleerde beleidsdoelen. De begroting is hiermee een belangrijk sturingselement geworden.

De directeur-bestuurder stelt jaarlijks in overleg met de schooldirecteur een voorstel op voor een begroting voor het komende kalenderjaar met een toelichting (exploitatiebegroting). Daarin zijn alle inkomsten en uitgaven van de school opgenomen waarvoor de directeur verantwoordelijk is. De exploitatiebegroting is gebaseerd op het beleidsplan van de school.

Daarnaast stelt de directeur-bestuurder jaarlijks in het voorjaar in overleg met de schooldirecteur een personeelsformatieplan op. Hierin worden de inzet van middelen met betrekking tot basisformatie, wegingsgelden, rugzakjesinkomsten en impuls-gelden verantwoord. Regelmatig wordt het formatieoverzicht ter controle aan de schooldirectie toegestuurd.

De meerjareninvesteringsbegrotingen (OLP, ICT, meubilair, apparatuur) worden afgeleid van de gegevens die zijn verkregen uit de zogenaamde nulmetingen. Vanaf het jaar 2005 zijn de investeringen geactiveerd en op basis van de gekozen afschrijvingstermijnen wordt bepaald wanneer de investering is afgeschreven.

7 Zorg voor kwaliteit

7.1 Kwaliteitszorg algemeen

Onze school onderscheidt kwaliteit en kwaliteitszorg. We streven kwaliteit na (zie de ambities bij de verschillende beleidsterreinen) en we zorgen ervoor dat de kwaliteit op peil blijft: we beoordelen de ambities systematisch en cyclisch en op basis van de bevindingen verbeteren of borgen we onze kwaliteit. Van belang is ook dat onze kwaliteitszorg gekoppeld is aan het integraal personeelsbeleid. We streven ernaar dat onze medewerkers competenties ontwikkelen die gerelateerd zijn aan de beleidsterreinen die we belangrijk vinden. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt.

Ons bestuur zorgt er actief voor dat de gewenste kwaliteit gerealiseerd wordt. Halfjaarlijks zijn er managementrapportagegesprekken n.a.v. de opbrengsten. Tijdens de wekelijkse MT-vergaderingen komen de opbrengsten en manieren om deze te bewaken en te verhogen regelmatig aan de orde.

Onze ambities zijn:

1. Wij hebben inzicht in de kenmerken van onze leerlingenpopulatie
2. Wij beschikken over ambities bij diverse beleidsterreinen (zie dit schoolplan)
3. Wij beschikken over een evaluatieplan waardoor geborgd is dat de verschillende ambities (zie dit schoolplan) minstens 1 x per vier jaar beoordeeld worden
4. Wij laten de kwaliteit van onze school cyclisch beoordelen door ouders, leerlingen en leraren
5. Wij werken planmatig aan verbeteringen
6. Wij evalueren stelselmatig of onze verbeterplannen gerealiseerd zijn
7. Wij borgen onze kwaliteit (o.a. door zaken op schrift vast te leggen)
8. Wij rapporteren aan belanghebbenden (inspectie, bevoegd gezag, GMR en ouders)
9. Wij waarborgen de sociale veiligheid van medewerkers en leerlingen

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	3,31

7.2 Meervoudige publieke verantwoording

Onze school legt systematisch verantwoording af aan de verschillende stakeholders. De ouders ontvangen maandelijks een nieuwsbrief en tevens geven we relevante informatie via losse brieven en de website van de school. Ook de schoolgids is een belangrijk medium om ouders op de hoogte stellen van zaken die van belang zijn. Vanzelfsprekend informeren we de MR. Daarnaast voeren we één keer per halfjaar een gesprek met onze directeur-bestuurder (managementrapportage). Centraal in onze rapportages staan de opbrengsten van de school (in de meest brede zin):

- Eindopbrengsten
- Tussenopbrengsten
- Sociale opbrengsten
- Realisatie verbeterdoelen

7.3 Wet- en regelgeving

Onze school heeft kennis genomen van de eisen van de Inspectie van het Onderwijs voor wat betreft wet- en regelgeving. Wij houden ons aan de volgende eisen:

1. De schoolgids leveren wij tijdig aan bij de inspectie
2. De schoolgids voldoet aan de eisen die de inspectie stelt
3. Het schoolplan leveren wij tijdig aan bij de inspectie
4. Het schoolplan voldoet aan de eisen die de inspectie stelt
5. Het zorgplan leveren wij tijdig aan bij de inspectie (via het samenwerkingsverband)
6. Wij programmeren voldoende onderwijstijd
7. Wij programmeren niet meer dan (maximaal) 7 x een onvolledige schoolweek voor de leerlingen van groep 3 t/m 8

Beoordeling

Omschrijving	Resultaat
Zelfevaluatie	4,00

7.4 Strategisch beleid

De Stichting PCO Hillegersberg-Schiebroek zorgt er actief voor, dat we de gewenste kwaliteit realiseren. Jaarlijks worden er een aantal managementrapportagegesprekken gevoerd, waarbij de kwaliteit van de school centraal staat (in relatie tot ons school-en jaarplan).

Ons bestuur beschikt over een strategisch beleidsplan (zie bijlage). Daarin worden onderscheiden de resultaatgebieden: onderwijs, organisatie, profiel en imago, personeel, huisvesting en financiën. Voor onze school zijn per resultaatgebied de volgende ambities van belang:

Onderwijs

- Naast de ontwikkeling van kennis en vaardigheden gaat het evenzeer om de ontwikkeling van de identiteit, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de creatieve en culturele talenten en de ontwikkeling op fysiek en sportief gebied.
- Alle scholen voldoen aan het basisprofiel passend onderwijs en hebben daarnaast nog hun eigen specialiteiten op het gebied van zorg of onderwijs
- De inspectienormen voor de tussen- en eindtoetsen worden op alle scholen gehaald. De scholen stellen daarnaast hun eigen (hogere) schoolnorm (die van Leren Loont)
- Ons onderwijs en onze leermiddelen – inclusief de ICT-hulpmiddelen - zijn van deze tijd en gericht op 21ste eeuwse vaardigheden

Organisatie

- De optimale kwaliteit van het onderwijs staat bij ons hoog in het vaandel, hetgeen mede mogelijk wordt gemaakt doordat de ondersteunende processen op orde zijn en daardoor niet onnodig veel tijd vergen
- Wij voeren een strategisch personeelsbeleid met het oog op een mogelijk tekort aan leerkrachten in Rotterdam
- Al onze scholen hebben uiterlijk 2017 een nulgroep of een VVE-locatie
- De facilitaire processen zijn er op gericht dat het primaire proces daar zoveel mogelijk baat bij heeft

Personeel

- Alle medewerkers hebben hetzelfde doel voor ogen: wij willen onze leerlingen het beste onderwijs met het maximale rendement bieden
- De professionele ontwikkeling van alle teamleden is een voortdurend proces. Kernbegrippen daarbij zijn: Startbekwaam – Basisbekwaam - Vakbekwaam
- We leren van elkaar en benutten elkaars kwaliteiten optimaal en huldigen de stelling dat het iedere dag een stukje beter kan

Ouders

- We vinden ouderbetrokkenheid belangrijk en zoeken naar wegen om deze zoveel mogelijk te stimuleren en verder uit te bouwen

Profiel en imago

- We bieden veilige scholen waar kinderen, ouders en personeel zich welkom en gewaardeerd voelen
- We zijn scholen in en van de wijk, we zijn maatschappelijk betrokken en faciliteren zo mogelijk andere gebruikers, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van het schoolplein als buurtplein

Huisvesting

- De huisvesting is op orde en ondersteunt het onderwijs daarmee zo veel als mogelijk

Financiën

- De financiële kaders zijn voor de (deel)verantwoordelijken transparant zodat er in brede zin sprake is van 'planning en control', zodat gelden zoveel mogelijk het primaire proces ten goede komen

Bijlagen

1. Strategisch beleidsplan SPCOHS 2015-2019

7.5 Inspectiebezoeken

Onze school heeft op 12 januari 2012 een schoolbezoek gehad, in het kader van het vierjaarlijkse onderzoek, van de Inspectie van het Onderwijs. We beschikken over een rapport met de bevindingen (zie bijlage). De inspectie heeft de volgende onderdelen beoordeeld: Kwaliteitszorg, Zorg en begeleiding, Opbrengsten en Wet- en regelgeving. De inspectie heeft geconcludeerd dat de kwaliteit van het onderwijs op onze school op het merendeel van de onderzochte onderdelen op orde is.

De genoemde punten 'Meer zwak dan sterk' zijn als verbeterpunten opgenomen in het vorige schoolplan (Zie bijlage School Actieplan).

Bijlagen

1. Inspectieverslag 2012
2. Schoolactieplan 2011-2014

7.6 Vragenlijst Ouders

De Ouderenquete is afgenomen in mei 2015. De vragenlijst is gescoord door ouders van de school. Het responspercentage was 66%. De ouders zijn gemiddeld genomen (erg) tevreden over de school.. Voor een specifiek beeld verwijzen we naar de bijlage en de SWOT aan het begin van het schoolplan.

De volgende aspecten zijn met een cijfer beoordeeld:

De sfeer op school:	7,9
Het schoolgebouw en omgeving:	8,2
Het onderwijs:	8,1
De deskundigheid van de leraren:	8,0
De persoonlijke contacten:	7,9
De algehele informatievoorziening:	7,8
De website:	7,5
De festiviteiten:	7,9
De participatie van de ouders:	7,7

Het eindcijfer als gemiddelde is daarmee een mooi cijfer (7,8), dat recht doet aan onze inspanningen in de afgelopen jaren en als uitgangspunt dient voor verbetering in de komende schoolplanperiode.

Bijlagen

1. Ouderenquete
2. Uitslag ouderenquete

7.7 Het evaluatieplan 2015-2019

Hoofdstuk	Beleidsterreinen	April 2016	April 2017	April 2018	April 2019
Onderwijskundig beleid	Levensbeschouwelijke identiteit		X		
Onderwijskundig beleid	Sociaal-emotionele ontwikkeling	X			
Onderwijskundig beleid	Actief Burgerschap en Sociale Cohesie			X	
Onderwijskundig beleid	Leerstofaanbod		X		
Onderwijskundig beleid	Taalleesonderwijs	X			

Hoofdstuk	Beleidssterreinen	April 2016	April 2017	April 2018	April 2019
Onderwijskundig beleid	Rekenen en wiskunde		X		
Onderwijskundig beleid	Wereldoriëntatie				X
Onderwijskundig beleid	Kunstzinnige vorming			X	
Onderwijskundig beleid	Bewegingsonderwijs		X		
Onderwijskundig beleid	Wetenschap en Techniek		X		
Onderwijskundig beleid	Engelse taal	X			
Onderwijskundig beleid	Gebruik leertijd		X		
Onderwijskundig beleid	Pedagogisch handelen	X			
Onderwijskundig beleid	Didactisch handelen		X		
Onderwijskundig beleid	Actieve en zelfstandige leerhouding van de leerlingen			X	
Onderwijskundig beleid	Klassenmanagement		X		
Onderwijskundig beleid	Zorg en begeleiding				X
Onderwijskundig beleid	Afstemming - HGW			X	
Onderwijskundig beleid	Passend onderwijs			X	
Onderwijskundig beleid	Levensbeschouwelijke identiteit				X
Onderwijskundig beleid	Opbrengstgericht werken	X			
Onderwijskundig beleid	Opbrengsten	X	X	X	X
Personeelbeleid	Integraal personeelsbeleid		X		
Personeelbeleid	Schoolleiding			X	
Personeelbeleid	Beroepshouding		X		
Organisatie en beleid	Schoolklimaat	X			
Organisatie en beleid	Sociale en fysieke veiligheid				X

Hoofdstuk	Beleidsterreinen	April 2016	April 2017	April 2018	April 2019
Organisatie en beleid	Interne communicatie	X	X		
Organisatie en beleid	Externe contacten			X	
Organisatie en beleid	Contacten met ouders	X			
Zorg voor kwaliteit	Kwaliteitszorg				X
Zorg voor kwaliteit	Wet- en regelgeving			X	
		9	12	9	6

8 Verbeterpunten 2015-2019

Thema	Mogelijk verbeterpunt	Prioriteit
Verbeterpunten Schoolbeschrijving	Verdiepen ouderbetrokkenheid	laag
Levensbeschouwelijke identiteit	Wij besteden gericht aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving).	hoog
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Invoering groepsplan Gedrag	gemiddeld
	De school laat zich informeren door de ouders over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind	laag
	We betrekken de ouders bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind	gemiddeld
Actief burgerschap	Vriendschapsschool herinvoeren	laag
	Wij besteden aandacht aan democratisch handelen	laag
Leerstofaanbod	De school beschikt over een meerjarenoverzicht m.b.t. de leerlingen met een eigen leerlijn (leerlingen met een specifieke behoefte).	hoog
Taalleesonderwijs	Herijken inzet methode Begrijpend Lezen	hoog
ICT	Vernieuwen ICT-beleidsplan	gemiddeld
	Inzet ICT-stimulerende opdrachten door de leerkrachten	laag
	ICT leerlijn, met doelen per groep	laag
	Scholing ICT leerkrachten	gemiddeld
Bewegingsonderwijs	Invoering LVS Bewegingsonderwijs	gemiddeld
	Scholing groepsleerkrachten bevoegdheid LO	laag
Gebruik leertijd	De leraren voorkomen uitval van geplande activiteiten door de tijden goed te bewaken	laag
	De leraren maken helder wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn met hun werk	laag
Pedagogisch handelen	De leraren zorgen voor een veilig ontspannen sfeer	gemiddeld
	De leraren stimuleren aandacht voor elkaar	gemiddeld
	De leraren zorgen voor een uitdagende leeromgeving	hoog
Didactisch handelen	De leraren geven de leerlingen feedback op hun inbreng	hoog
	De leraren betrekken de leerlingen actief bij de les	hoog
	De leraren gaan regelmatig na of de uitleg begrepen is	hoog
Actieve en zelfstandige houding	De leraren betrekken de leerlingen actief bij de lessen, door een leeromgeving te creëren die uitnodigt tot actief leren en geïnteresseerd luisteren.	hoog
	De leraren geven keuze- en groepsopdrachten om de actieve rol van de leerlingen te vergroten	hoog

Thema	Mogelijk verbeterpunt	Prioriteit
Zorg en begeleiding	De school heeft de procedure voor de bespreking van de resultaten op de vragenlijsten m.b.t. de sociale competenties vastgelegd in een procedure (workflow).	gemiddeld
	De school heeft vastgelegd wat er bij de analyse aan bod komt (eindtoets, tussentoetsen en sociale competenties).	hoog
	De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast (sbaa); de school stelt voor leerlingen met een specifieke behoefte (een eigen leerlijn) een ontwikkelingsperspectief op (basisonderwijs).	gemiddeld
	De school beschikt over voldoende expertise om gedragsproblemen vroegtijdig te signaleren.	gemiddeld
	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.	hoog
	De school heeft haar ketenpartners beschreven in het schoolondersteuningsplan.	laag
	De leraren zijn toegerust om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte te helpen.	hoog
	De leraren beschikken over vaardigheden om de toetsresultaten adequaat te analyseren	hoog
	De leraren beschikken over expertise voor het signaleren van leer- en gedragsproblemen	hoog
	De leraren beschikken over vaardigheden om leerlingen effectief te ondersteunen	hoog
Afstemming	Organisatie gedifferentieerd werken	gemiddeld
	De leerlingen voldoende eigen verantwoordelijkheid geven	gemiddeld
	Afstemmen instructie op drie niveaus	hoog
	Onderscheiden lesdoelen op verschillende arrangementen	hoog
Opbrengsten	De school werkt met ontwikkelingsperspectieven vanuit een vast format waarin aspecten m.b.t. evaluatie van de voortgang is opgenomen.	gemiddeld
	De leraren beschikken over kennis van 'goed lesgeven', ze weten wat er toe doet.	gemiddeld
	De leraren kunnen de analyse van de toetsresultaten relateren aan hun eigen handelen	hoog
	De leraren weten hoe zij met hun lesgedrag resultaten kunnen beïnvloeden.	hoog
	De leraren betrekken de (ouders en) leerlingen bij het vaststellen van doelen.	gemiddeld
Integraal Personeelsbeleid	Invoering Competentieboekje leerkrachten	hoog
Organisatorische doelen	Uitbreiding ICT-specialist(en)	hoog
Schoolleiding	De schoolleiding communiceert adequaat met het team over de koers van de school	hoog

Thema	Mogelijk verbeterpunt	Prioriteit
	De schoolleiding ondersteunt de teamleden in voldoende mate	gemiddeld
	De schoolleiding benut de capaciteiten van de leraren in voldoende mate	hoog
	De schoolleiding is een luisterend oor als dat nodig is	hoog
Beroepshouding	Leraren zijn bereid om te leren, staan open voor scholing	gemiddeld
	Leraren beschikken over een specialisatie	gemiddeld
	Leraren kunnen en durven elkaar feedback te geven	hoog
	Leraren stellen zich collegiaal op	gemiddeld
Schoolklimaat	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.	hoog
	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid voordoen.	hoog
Interne communicatie	Wij geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen. Daarbij durven leerkrachten een oordeel te geven als dat nodig is, maar doen dat altijd vanuit een actieve en empathische wijze.	hoog
	Collega's geven elkaar daarnaast ook regelmatig complimenten of waardering	hoog
Contacten met ouders	We hebben de kwaliteit van de gesprekken op de spreekavonden beschreven	laag
	We (her)formuleren aan het eind van schooljaar 2015-2016 onze ambities op het vlak van ouderparticipatie	hoog
	Leraren stimuleren ouders tot onderwijsondersteunend gedrag in de thuissituatie	gemiddeld
Overgang PO-VO	Wij controleren of onze adviezen VO effectief zijn	hoog

9 Meerjarenplanning 2015-2016

Thema	Verbeterdoel
Levensbeschouwelijke identiteit	Wij besteden gericht aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving).
Sociaal-emotionele ontwikkeling	De school laat zich informeren door de ouders over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind
	We betrekken de ouders bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind
Taalleesonderwijs	Herijken inzet methode Begrijpend Lezen
ICT	Vernieuwen ICT-beleidsplan
	Scholing ICT leerkrachten
Gebruik leertijd	De leraren voorkomen uitval van geplande activiteiten door de tijden goed te bewaken
	De leraren maken helder wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn met hun werk
Didactisch handelen	De leraren geven de leerlingen feedback op hun inbreng
	De leraren betrekken de leerlingen actief bij de les
	De leraren gaan regelmatig na of de uitleg begrepen is
Actieve en zelfstandige houding	De leraren betrekken de leerlingen actief bij de lessen, door een leeromgeving te creëren die uitnodigt tot actief leren en geïnteresseerd luisteren.
Zorg en begeleiding	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.
	De leraren zijn toegerust om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte te helpen.
	De leraren beschikken over vaardigheden om de toetsresultaten adequaat te analyseren
	De leraren beschikken over vaardigheden om leerlingen effectief te ondersteunen
Integraal Personeelsbeleid	Invoering Competentieboekje leerkrachten
Organisatorische doelen	Uitbreiding ICT-specialist(en)
Schoolleiding	De schoolleiding communiceert adequaat met het team over de koers van de school
	De schoolleiding ondersteunt de teamleden in voldoende mate
Beroepshouding	Leraren kunnen en durven elkaar feedback te geven
Interne communicatie	Wij geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen. Daarbij durven leerkrachten een oordeel te geven als dat nodig is, maar doen dat altijd vanuit een actieve en empathische wijze.
	Collega's geven elkaar daarnaast ook regelmatig complimenten of waardering

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken, of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

10 Meerjarenplanning 2016-2017

Thema	Verbeterdoel
Verbeterpunten Schoolbeschrijving	Verdiepen ouderbetrokkenheid
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Invoering groepsplan Gedrag
Bewegingsonderwijs	Invoering LVS Bewegingsonderwijs
Actieve en zelfstandige houding	De leraren geven keuze- en groepsopdrachten om de actieve rol van de leerlingen te vergroten
Zorg en begeleiding	De school heeft de procedure voor de bespreking van de resultaten op de vragenlijsten m.b.t. de sociale competenties vastgelegd in een procedure (workflow).
	De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast (sba0); de school stelt voor leerlingen met een specifieke behoefte (een eigen leerlijn) een ontwikkelingsperspectief op (basisonderwijs).
	De school beschikt over voldoende expertise om gedragsproblemen vroegtijdig te signaleren.
	De leraren beschikken over expertise voor het signaleren van leer- en gedragsproblemen
Afstemming	Organisatie gedifferentieerd werken
	De leerlingen voldoende eigen verantwoordelijkheid geven
	Afstemmen instructie op drie niveaus
	Onderscheiden lesdoelen op verschillende arrangementen
Opbrengsten	De leraren kunnen de analyse van de toetsresultaten relateren aan hun eigen handelen
	De leraren weten hoe zij met hun lesgedrag resultaten kunnen beïnvloeden.
Schoolleiding	De schoolleiding benut de capaciteiten van de leraren in voldoende mate
Schoolklimaat	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.
	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid voordoen.

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken, of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

11 Meerjarenplanning 2017-2018

Thema	Verbeterdoel
Actief burgerschap	Vriendschapsschool herinvoeren
	Wij besteden aandacht aan democratisch handelen
ICT	Inzet ICT-stimulerende opdrachten door de leerkrachten
Zorg en begeleiding	De school heeft vastgelegd wat er bij de analyse aan bod komt (eindtoets, tussentoetsen en sociale competenties).
	De school heeft haar ketenpartners beschreven in het schoolondersteuningsplan.
Opbrengsten	De school werkt met ontwikkelingsperspectieven vanuit een vast format waarin aspecten m.b.t. evaluatie van de voortgang is opgenomen.
	De leraren beschikken over kennis van 'goed lesgeven', ze weten wat er toe doet.
	De leraren betrekken de (ouders en) leerlingen bij het vaststellen van doelen.
Schoolleiding	De schoolleiding is een luisterend oor als dat nodig is
Beroepshouding	Leraren zijn bereid om te leren, staan open voor scholing
	Leraren beschikken over een specialisatie
	Leraren stellen zich collegiaal op
Contacten met ouders	We hebben de kwaliteit van de gesprekken op de spreekavonden beschreven
Overgang PO-VO	Wij controleren of onze adviezen VO effectief zijn

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken, of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

12 Meerjarenplanning 2018-2019

Thema	Verbeterdoel
ICT	ICT leerlijn, met doelen per groep

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken, of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

13 Formulier "Instemming met schoolplan"

Brin: 01XU
School: Hildegaschool
Adres: Debussylaan 11
Postcode: 3055 TE
Plaats: Rotterdam

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het **van 2015 tot 2019** geldende schoolplan van deze school.

Namens de MR,

naam
-----

functie
-----

plaats
-----

datum
-----

handtekening
_____

naam
-----

functie
-----

plaats
-----

datum
-----

handtekening
_____

14 Formulier "Vaststelling van schoolplan"

Brin: 01XU
School: Hildegaschool
Adres: Debussylaan 11
Postcode: 3055 TE
Plaats: Rotterdam

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het **van 2015 tot 2019** geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

naam

-----

functie

-----

plaats

-----

datum

-----

handtekening

_____

naam

-----

functie

-----

plaats

-----

datum

-----

handtekening

_____